

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ
РІВНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

І. В. Вєтров, О. В. Овчарук, І. В. Іванюк, Н. А. Басараба

**Результати регіонального моніторингу стану
впровадження та рівня матеріально-технічного
забезпечення інформаційно-комунікаційних
технологій у закладах загальної середньої освіти,
використання цифрових засобів та ІКТ
педагогічними працівниками
в умовах карантину 2021 року**

Збірник матеріалів

Київ – Рівне, 2021

УДК 37.012:37.091:[004+654.197](062/551)

В 39

*Розглянуто та рекомендовано до друку Вченими радами:
Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти,
(протокол № 3 від 21.05.2021 р.)
Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
(протокол № 10 від 28.10.2021 р.)*

Рецензенти:

Спірін О.М., доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, проректор з наукової роботи та цифровізації Університету менеджменту освіти НАПН України;

Лунячек В.Е., професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

В 39 Ветров І. В., Овчарук О. В., Іванюк І. В., Басараба Н. А. Результати регіонального моніторингу стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, використання цифрових засобів та ІКТ педагогічними працівниками в умовах карантину 2021 року : збірник матеріалів / за заг. ред. В. Ю. Бикова, А. Л. Черній. Рівне : РОППО, 2021. 86 с.

ISBN 978-617-95182-8-7 (PDF)

У збірнику представлено аналіз результатів онлайн-опитування регіонального моніторингу стану впровадження та матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти Рівненської області серед керівників, учителів та учнів, проведеного у квітні 2021 року, та порівняльний аналіз із аналогічним моніторингом 2014 року, а також аналіз рівня використання цифрових ресурсів та ІКТ педагогічними працівниками закладів загальної середньої освіти Рівненської області в умовах карантину в ході організації освітнього процесу, оцінки стану ситуації, що склалася із запровадженням дистанційного та змішаного навчання в умовах карантину, спричиненого пандемією COVID-19, проведеного у квітні 2021 року, та порівняння із всеукраїнським опитуванням 2020 року.

Наведено узагальнені дані результатів самооцінювання педагогічними працівниками їхньої цифрової компетентності, виокремлено основні проблеми, виявлені під час моніторингу. Надано рекомендації для органів управління освітою, закладів та установ з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, закладів загальної середньої освіти, наукових установ та інших зацікавлених сторін щодо необхідних заходів, реалізація яких сприятиме успішному здійсненню дистанційного навчання в умовах карантину.

© І. В. Ветров, О. В. Овчарук,
І. В. Іванюк, Н. А. Басараба, 2021
© ІТЗН НАПН України, 2021
© РОППО, 2021

ЗМІСТ

Передмова	4
1. АКТУАЛЬНІСТЬ, ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ	5
2. ЧАСТИНА 1. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРОВАДЖЕННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.	8
2.1. Блок I. Загальні відомості про учасників	8
2.2. Блок II. Персонал	9
2.3. Блок III. Матеріально-технічне забезпечення	11
2.4. Блок IV. Програмне забезпечення	24
2.5. Блок V. Використання цифрових технологій в освітньому процесі	26
2.5.1. Використання цифрових технологій в освітньому процесі адміністрацією та вчителями інформатики	26
2.5.2. Використання цифрових технологій в освітньому процесі учнями	46
2.6. Порівняльний аналіз та висновки до частини 1	55
3. ЧАСТИНА 2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ ТА ІКТ ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ КАРАНТИНУ 2021 РОКУ	61
3.1. Блок I. Загальні відомості про учасників	61
3.2. Блок II. Оброблення інформації	62
3.3. Блок III. Комунікація	64
3.4. Блок IV. Створення контенту	66
3.5. Блок V. Безпека	69
3.6. Блок VI. Вирішення проблем	71
3.7. Порівняльний аналіз та висновки до частини 2	76
4. РЕКОМЕНДАЦІЇ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	83

ПЕРЕДМОВА

На виконання плану роботи Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти на 2021 рік та угоди про співпрацю з Інститутом інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України з 01 по 20 квітня 2021 року серед керівників, учителів та учнів закладів загальної середньої освіти Рівненської області був проведений регіональний моніторинг стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, готовності та потреб учителів та інших категорій освітян у здійсненні дистанційного навчання та підвищенні фахового рівня під час запровадження карантину, пов'язаного з поширенням в Україні вірусу COVID-19, спричиненого коронавірусом SARS-CoV-2.

Онлайн-опитування було спрямоване на виявлення громадської думки щодо стану матеріально-технічного оснащення закладів загальної середньої освіти інформаційно-комунікаційними технологіями; рівня використання цифрових ресурсів, електронних засобів навчання, що користуються найбільшим попитом у вчителів в умовах карантину під час організації освітнього процесу, оцінки стану ситуації, яка склалася із запровадженням дистанційного та змішаного навчання учнів, а також визначення рівня цифрової компетентності педагогічних працівників шляхом самооцінювання на основі «Рамки цифрової компетентності для громадян», з метою покращення технологічного забезпечення закладів загальної середньої освіти, подальшого планування тематики освітнього процесу для підвищення цифрової компетентності педагогічних працівників; надання відповідних рекомендацій зацікавленим сторонам на основі оцінки стану ситуації, що склалася під час карантину.

Онлайн-анкети: «Регіональний моніторинг стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, використання цифрових засобів педагогічними працівниками (адміністрація, учителі інформатики, учні 11 класів закладів загальної середньої освіти)», «Готовність та потреби вчителів щодо використання ІКТ в умовах карантину: 2021» [5–8] були поширені через такі канали:

- сторінка новин та оголошень сайту Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти: <https://roipppo.org.ua/>;

- сторінка Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти у Facebook: <https://www.facebook.com/rivneoipppo>;

- сторінка оголошень вебпорталу «Освіта Рівненщини»: <https://rivneosvita.org.ua/>;

- розсилка через електронну пошту на адреси органів управління освітою та закладів загальної середньої освіти.

Укладачі онлайн-анкети «Регіональний моніторинг стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, використання цифрових

засобів педагогічними працівниками (адміністрація, учителі інформатики, учні 11 класів закладів загальної середньої освіти)» – І. В. Ветров, Н. А. Басараба (Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти) [5–7].

Укладачі онлайн-анкети «Готовність та потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину: 2021» – О. В. Овчарук, І. В. Іванюк (відділ компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України) [8].

1. АКТУЛЬНІСТЬ, ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ

Актуальність дослідження полягає у виявленні стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, використання цифрових засобів педагогічними працівниками та потреб закладів загальної середньої освіти (*далі – ЗЗСО*) на національному та обласному рівнях, що виникли у педагогічних працівників, визначенні тенденцій щодо використання цифрових інструментів і ресурсів під час організації дистанційного навчання в умовах карантину, порівнянні даних досліджень. Практична значущість полягає в наданні рекомендацій, що ґрунтуються на результатах проведеного опитування.

У зв'язку з уведенням карантинних заходів упродовж 2020/2021 н. р. перед українською системою освіти нагально постали питання організації дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти, що передбачає залучення до цього процесу всіх зацікавлених сторін: вчителів, керівників закладів освіти, учнів, батьків, державних і місцевих органів влади. Проблема створення умов та забезпечення організації дистанційного навчання школярів постала як в Україні, так і в усьому світі при запровадженні карантинних заходів у зв'язку з поширенням COVID-19 (OECD, 2020; Council of Europe, 2020).

Нами проведені два дослідження: стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, використання цифрових засобів педагогічними працівниками серед адміністрації, учителів інформатики та учнів 11 класів закладів загальної середньої освіти та готовності та потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину 2021 року.

Передумовою для проведення даних опитувань освітян та учнів були опитування, проведені у 2014 році та навесні 2020 р., що висвітлювали стан справ із технічним забезпеченням освітнього процесу, що використовувалося у 2014 році та проблем і потреб учителів у здійсненні дистанційного/змішаного навчання у ЗЗСО під час впровадження першого карантину, спричиненого пандемією COVID-19 у 2020 році (Іванюк, Овчарук, 2020; Ivaniuk, Ovcharuk, 2020) [2; 3].

До уваги було взято такі нормативно-законодавчі акти:

- Закон України «Про освіту» (2017);
- Закон України «Про загальну середню освіту» (2020);
- Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (2017);
- Концепція Цифрової адженди України – 2020 («Цифровий порядок денний – 2020»);
- Розпорядження КМУ від 03 березня 2021 р. № 167-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації»;
- Розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року»;
- Постанова Кабінету Міністрів України № 211 від 11 березня 2020 р. «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19»;
- Постанова Міністерства освіти і науки України № 406 від 16 березня 2020 р. «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 р. № 1115 Деякі питання організації дистанційного навчання (zareestrovano в Міністерстві юстиції України № 941/35224 від 8 вересня 2020 року);
- Опис рамки цифрової компетентності для громадян України (Мінцифри, 2021) (DigComp UA for Citizens);
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації»;
- Цифрова адженда України – 2020;
- Європейська рамка цифрової компетентності вчителів: DigCompEdu (2017).

Терміни проведення: 01 квітня – 20 квітня 2021 року.

Географія дослідження. В онлайн-опитуванні взяли участь педагогічні працівники та учні закладів освіти області. Найбільш активними були заклади освіти Рівненської, Рокитнівської, Сарненської, Вараської, Немовицької, Дубровицької, Мізоцької, Зарічненської, Корецької територіальних громад.

Методи та інструменти дослідження. Використано кількісний метод дослідження – онлайн-опитування, метод аналізу статистичних даних, порівняльний метод [1].

Для онлайн-опитування педагогічних працівників та учнів використовувалась онлайн-анкета, створена за допомогою Google Apps for Education.

Один із напрямів моніторингу, а саме формування інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників, інститут проводив у співпраці з ІТЗН НАПН України.

Завдання. Проведення онлайн-опитування мало на меті реалізувати такі завдання:

- виявлення громадської думки педагогічних працівників та учнів закладів загальної середньої освіти області щодо стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти;

- використання цифрових засобів педагогічними працівниками;

- визначення проблем кадрового забезпечення і проблем, що виникають внаслідок відсутності у закладах освіти інженерно-технічного персоналу, що забезпечує технічний та програмний супровід комп'ютерної техніки;

- визначення готовності педагогічних працівників використовувати онлайн-інструменти та онлайн-ресурси під час здійснення дистанційного та змішаного навчання в умовах карантину;

- порівняння результатів опитування 2021 р. щодо використання онлайн-засобів та онлайн-ресурсів із результатами першого опитування навесні 2020 року;

- визначення рівня цифрової компетентності педагогічних працівників шляхом самооцінювання на основі «Рамки цифрової компетентності для громадян»;

- надання відповідних рекомендацій зацікавленим сторонам на основі оцінки стану ситуації, що склалася, у тому числі й під час карантину.

2. ЧАСТИНА 1. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРОВАДЖЕННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Блок І. Загальні відомості про учасників.

Моніторинг проводився серед різних груп учасників освітнього процесу: адміністрації ЗЗСО, учителів ЗЗСО та вчителів інформатики окремо, учнів 11 класів.

Загалом в опитуванні взяли участь 4613 респондентів, зокрема: 285 – представники адміністрації ЗЗСО, 2998 – педагогічні працівники ЗЗСО, 351 – вчителі інформатики, 979 – учні 11 класів.

Відсотковий розподіл за районами області:

Адміністрація ЗЗСО:

- Вараський – 10,2 %;
- Дубенський – 14,7 %;
- Рівненський – 59,6 %;
- Сарненський – 15,5 %.

Педагогічні працівники ЗЗСО:

- Вараський – 12,9 %;
- Дубенський – 19,1 %;
- Рівненський – 44,4 %;
- Сарненський – 23,7 %.

Учні 11 класів:

- Вараський – 10,2 %;
- Дубенський – 14,7 %;
- Рівненський – 59,6 %;
- Сарненський – 15,5 %.

В опитуванні був такий розподіл серед представників закладів освіти:

Адміністрація ЗЗСО:

- заклад освіти I ступеня – 3,5 %;
- заклад освіти I-II ступенів – 30,9 %;
- заклад освіти I-III ступенів – 59 %;
- заклад освіти III ступенів – 2,1 %.

Учителі ЗЗСО:

- заклад освіти I ступеня – 3,8 %;
- заклад освіти I-II ступенів – 16,6 %;

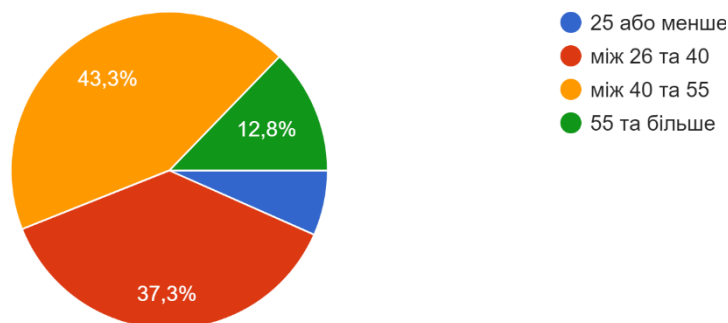
- заклад освіти I-III ступенів – 74,1 %;
- заклад освіти II-III ступенів – 3,7 %;
- заклад освіти III ступеня – 1,9 %.

Учителі інформатики:

- заклад освіти I ступеня – 1,1 %;
- заклад освіти I-II ступенів – 20,8 %;
- заклад освіти I-III ступенів – 73,3 %;
- заклад освіти II-III ступенів – 2,6 %;
- заклад освіти III ступенів – 2 %.

Серед опитаних педагогів найбільше тих, вік яких – від 26 до 40 років та від 40 до 55 років:

- 25 років або менше – 6,6 %;
- від 26 до 40 років – 37,3 %;
- від 40 до 55 років – 43,3 %;
- 55 років та більше – 12,8 %.

2.2. Блок II. Персонал.

На запитання «Чи забезпечений Ваш заклад освіти вчителями інформатики?» отримана така відповідь (адміністрація ЗЗСО) була отримана відповідь:

- так – 93,7 %;
- ні – 2,1 %;
- частково – 4,2 %.

У переважній кількості ЗЗСО відсутні фахівці, які професійно обслуговують комп'ютерну техніку. На запитання «Чи є в Вашому закладі кваліфікований спеціаліст, який здійснює обслуговування засобів ІКТ (не вчитель інформатики)?» (адміністрація ЗЗСО) була отримана відповідь:

- інженер – 4,6 %;

- інженер-програміст -2,8 %;
- лаборант – 2,8 %;
- посада відсутня – 80 %;
- інженер-електронік – 1,1 %.

Для вчителів інформатики було задано аналогічне запитання «Як організована у школі технічна підтримка використання ІКТ (поточне обслуговування техніки, встановлення та налаштування програмного забезпечення, технічна допомога вчителю під час використання ІКТ)?» та отримана відповідь:

- технічну підтримку засобів ІКТ здійснюють вчителі інформатики на волонтерських засадах – 60,1 %;
- технічну підтримку засобів ІКТ здійснюють самі вчителі, які їх використовують – 19,7 %;
- у школі є працівник, який обслуговує засоби ІКТ, здійснює їх модернізацію, дрібний ремонт, налаштовує програмне забезпечення – 13,4 %;
- у школі є кваліфікований спеціаліст, який здійснює технічну підтримку засобів ІКТ, а також забезпечує безперебійне функціонування і планомірний розвиток всього програмно-технічного комплексу школи – 2,8 %;
- технічну підтримку засобів ІКТ забезпечує стороння ІТ-компанія згідно з угодою - 1,4 %;
- учителі інформатики за доплату – 0,9 %;
- немає – 1,4 %.

Як організована у закладі освіти технічна підтримка використання ІКТ (поточне обслуговування техніки, встановлення та налаш... допомога вчителю під час використання ІКТ)?
351 відповідь

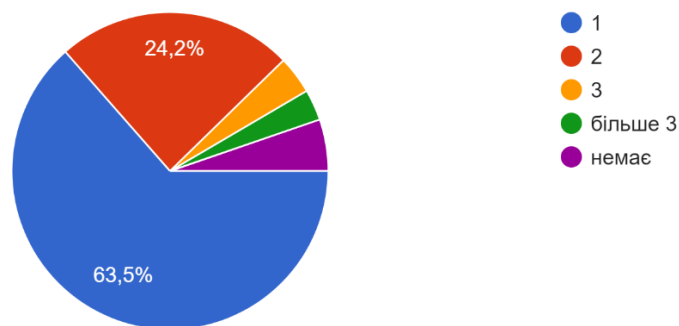
2.3. Блок III. Матеріально-технічне забезпечення.

На запитання «*Яка кількість комп'ютерних класів у закладі освіти?*» була отримана така відповідь (адміністрація ЗЗСО):

- 1 – 63,5 %;
- 2 – 24,2 %;
- 3 – 3,9 %;
- більше 3 – 3,2 %;
- немає – 5,3 %.

Звертаємо увагу, 15 ЗО вказали, що не мають комп'ютерних класів.

Наявність комп'ютерних класів у закладі освіти
285 відповідей

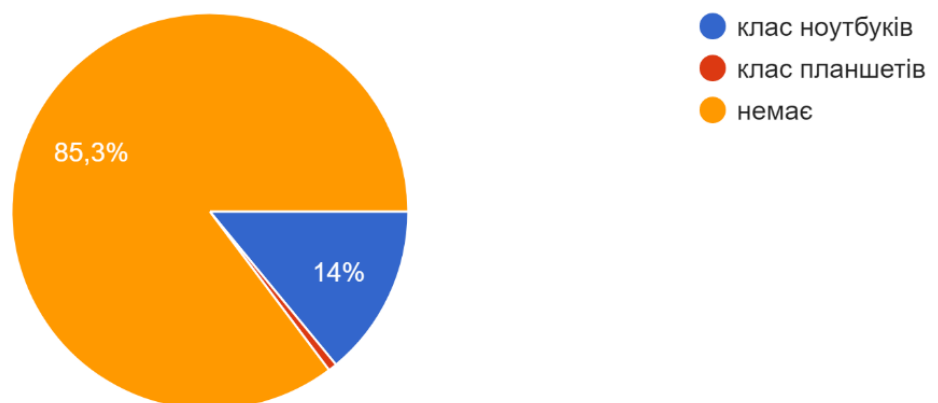

Відповідно переважна більшість ЗЗСО не мають мобільних комп'ютерних класів. На запитання «*Чи є у Вашому закладі мобільні комп'ютерні класи?*» отримана відповідь (адміністрація ЗЗСО):

- клас ноутбуків – 14 %;
- клас планшетів – 0,7 %;
- немає – 85,3 %.

Чи є у Вашому закладі мобільні комп'ютерні класи?

285 відповідей

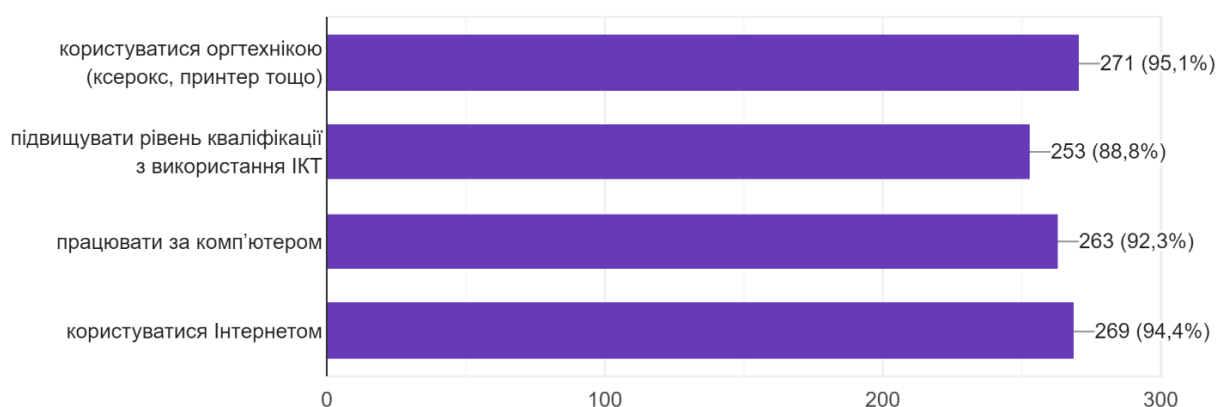

Але практично в усіх закладах освіти педагогічні працівники мають змогу користуватися комп'ютерною та оргтехнікою, а також інтернетом. На запитанням «Чи мають можливість співробітники педагогічного колективу закладі освіти» (адміністрація ЗЗСО) отримали відповіді:

- користуватися оргтехнікою (ксерокс, принтер тощо) – 95,1 %;
- підвищувати рівень кваліфікації з використання ІКТ – 88,8 %;
- працювати за комп'ютером – 92,3 %;
- користуватися інтернетом – 94,4 %.

Чи мають можливість працівники закладу освіти:

285 відповідей

Аналізуючи забезпеченість закладів освіти комп'ютерною та оргтехнікою (адміністрація ЗЗСО) можна зробити висновок, що:

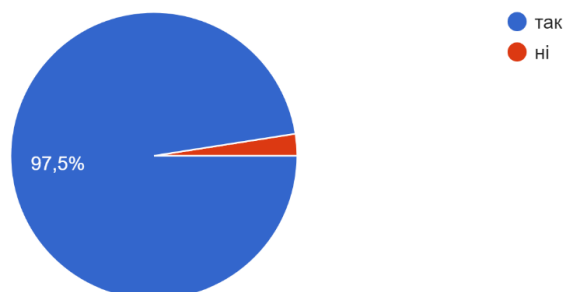
- загальна кількість ПК в середньому до 30 шт.;
- кількість принтерів – до 6 шт.;
- багатофункціональних пристроїв – до 6 шт.;
- мультимедійних проєкторів – до 5 шт.;
- телевізійних плазм – до 5 шт.;
- інтерактивних панелей – половина ЗО не мають, у третини – 1-2 шт.

Водночас у закладах освіти є ПК, які не працюють і підлягають списанню або інтерактивне обладнання без програмного забезпечення, яке не використовується в освітньому процесі. Також є окремі ЗО, в яких є по 160-190 ПК, більше 10 принтерів (52 ЗО), багатофункціональних пристроїв (49 ЗО), мультимедійних проєкторів (13 ЗО), телевізійних плазм (69 ЗО) та інтерактивних панелей (1 ЗО). Серед іншого матеріально-технічного забезпечення ЗО мають: вебкамери та документкамери, відеокамери, фотоапарати, поодинокі – активатор інтерактивної поверхні, телескоп, STEM-лабораторію, кабінет робототехніки.

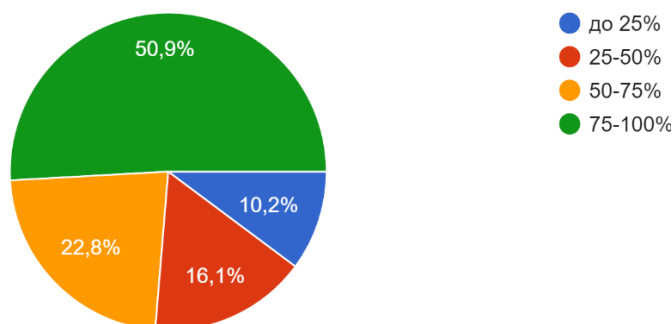
97,5 % ЗО мають покриття Wi-Fi з таким діапазоном покриття:

- до 25 % – 10,2 %;
- 25-50 % – 16,1 %;
- 50-75 % – 22,8 %;
- 75-100 % – 50,9 %.

Наявність Wi-Fi покриття у закладі освіти
285 відповідей

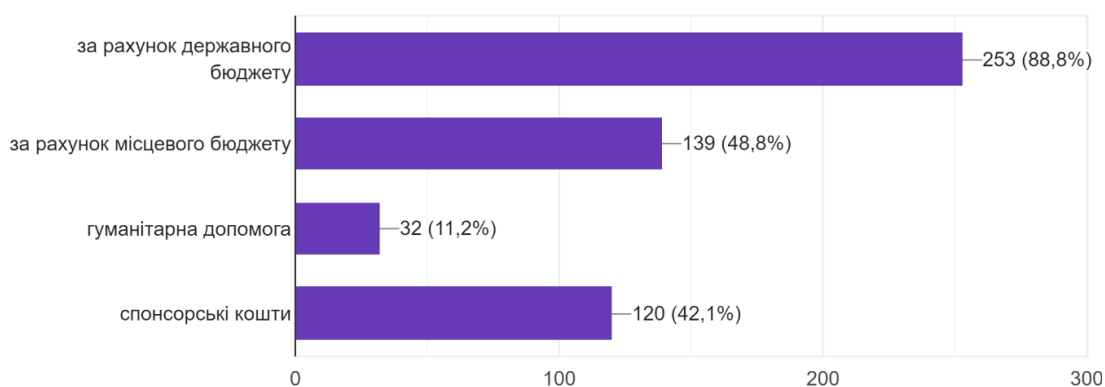
Вкажіть діапазон покриття Wi-Fi в закладі освіти
285 відповідей

Серед джерел фінансування придбання технічних засобів ІКТ адміністрація
ЗО визначила:

- за рахунок державного бюджету – 88,8 %;
- за рахунок місцевого бюджету – 48,8 %;
- спонсорські кошти – 42,1 %;
- гуманітарна допомога – 11,2 %.

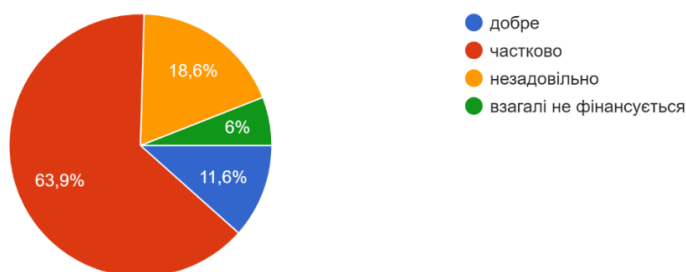
За який рахунок придбані технічні засоби ІКТ у Вашому закладі освіти
285 відповідей

На запитання «Вкажіть рівень фінансування закладу освіти з питань оновлення матеріальної бази щодо придбання педагогічно доцільного комп'ютерного та програмного забезпечення відповідно до сучасних вимог?» переважна більшість представників адміністрації ЗО відзначають, що хотілось би мати краще фінансування:

- добре – 11,6 %;
- частково – 63,9 %;
- незадовільно – 18,6 %;
- узагалі не фінансується – 6 % (17).

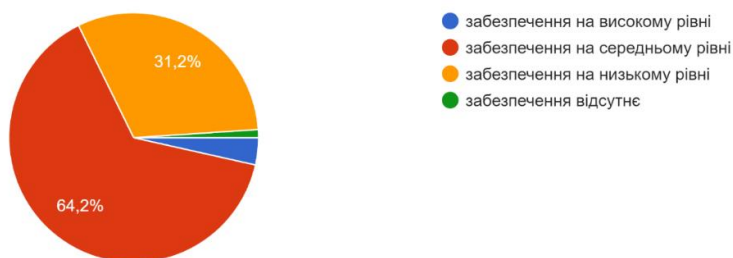
Вкажіть рівень фінансування закладу освіти з питань оновлення матеріальної бази щодо придбання педагогічно доцільного комп'ютерно... забезпечення відповідно до сучасних вимог?
285 відповідей

Така ж ситуація і щодо забезпеченості ЗО засобами цифрових технологій:

- забезпеченість на середньому рівні – 64,2 %;
- забезпеченість на низькому рівні – 31,2 %.

Як Ви оцінюєте забезпеченість закладу освіти засобами цифрових технологій?
285 відповідей

Для вчителів інформатики були поставлені запитання, щоб визначити відповідність комп'ютерної техніки сучасним вимогам.

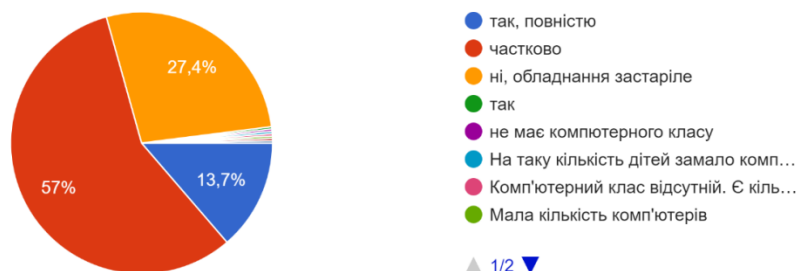
На запитання «Чи відповідає сучасним вимогам комп'ютерний клас(и) Вашого закладу освіти?» отримана відповідь:

- так, повністю – 14 %;
- частково – 57,3 %;
- ні, обладнання застаріле – 27,7 %;

- мала кількість комп'ютерів – 0,9 %;
- немає комп'ютерного класу – 0,3 %;

Чи відповідає сучасним вимогам комп'ютерний(і) клас(и) Вашого закладу освіти?

351 відповідь

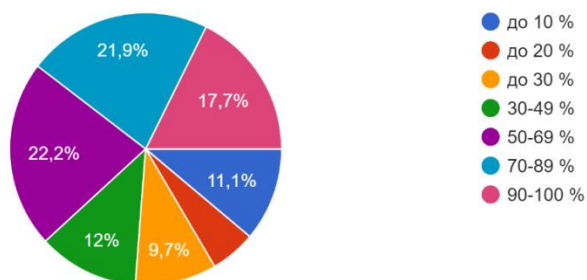

Щодо більш детального розподілу техніки за часом використання:
«Вкажіть, будь ласка, відсоток комп'ютерів, що використовуються в освітньому процесі понад 5 років»:

- до 10 % – 11,1 %;
- до 20 % – 5,4 %;
- до 30 % – 9,7 %;
- 30–49 % – 12 %;
- 50–69 % – 22,2 %;
- 70–89 % – 21,9 %;
- 90–100 % – 17,7 %.

Вкажіть відсоток комп'ютерів, що використовуються в освітньому процесі понад 5 років:

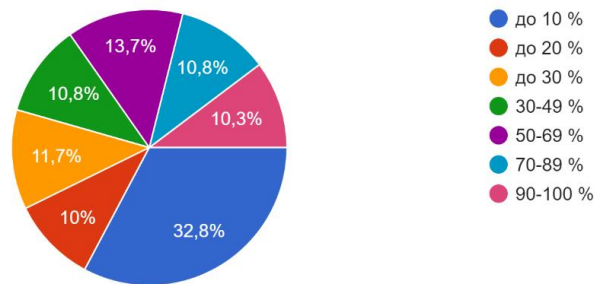
351 відповідь

«Вкажіть, будь ласка, відсоток комп'ютерів, що використовуються в освітньому процесі понад 10 років»:

- до 10 % – 32,8 %;
- до 20 % – 10 %;
- до 30 % – 11,7 %;
- 30–49 % – 10,8 %;
- 50–69 % – 13,7 %;
- 70–89 % – 10,8 %;
- 90–100 % – 10,3 %.

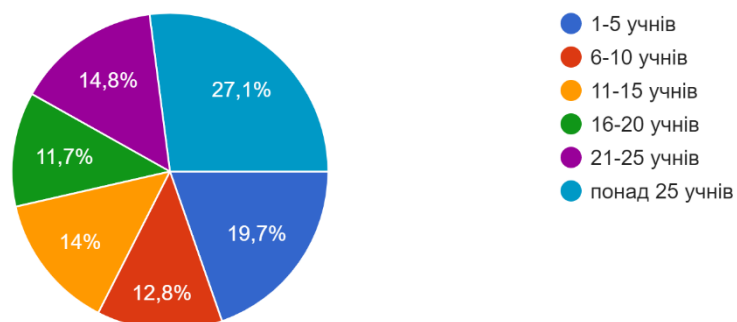
Вкажіть відсоток комп'ютерів, що використовуються в освітньому процесі понад 10 років:
351 відповідь

За кількістю учнів на 1 ПК у процесі опитування отримані такі відповіді:
«Вкажіть кількість учнів на один комп'ютер, що безпосередньо використовуються у освітньому процесі (крім кабінету інформатики)»:

- 1–5 учнів – 19,7 %;
- 6–10 учнів – 12,8 %;
- 11–15 учнів – 14 %;
- 16–20 учнів – 11,7 %;
- 21–25 учнів – 14,8 %;
- понад 25 учнів – 27,1 %.

Вкажіть кількість учнів на один комп'ютер, що безпосередньо використовуються у освітньому процесі (крім кабінету інформатики):
351 відповідь

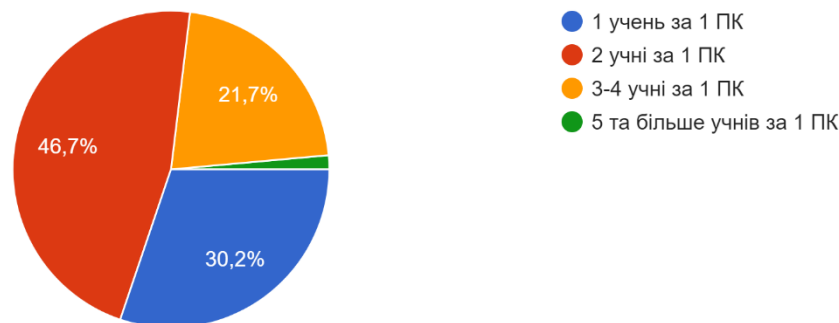

«Вкажіть кількість учнів, які працюють за одним комп'ютером на уроках інформатики»:

- 1 учень за 1 ПК – 30,2 %;
- 2 учні за 1 ПК – 46,7 %;
- 3–4 учні за 1 ПК – 21,7 %;
- 5 та більше учнів за 1 ПК – 1,4 %.

Вкажіть кількість учнів, які працюють за одним комп'ютером на уроках інформатики:

351 відповідь

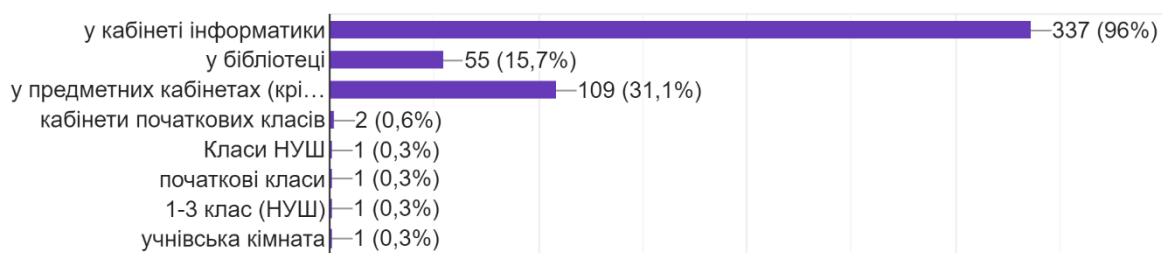
Стосовно розміщення комп'ютерної техніки, якою можуть користуватися вчителі та учні такі відповіді:

«Вкажіть, де розміщені комп'ютери, які використовуються учнями?»:

- у кабінеті інформатики – 96,3 %;
- у бібліотеці – 15,7 %;
- у предметних кабінетах (крім кабінету інформатики) – 32,6 %;
- класи НУШ – 2,6 %;
- методичний кабінет, лаборантська – 0,3 %;
- інше (кабінети НУШ, кабінети початкових класів, учнівська кімната, кабінет психолога) – 4 %.

Вкажіть, де розміщені комп'ютери, які використовуються учнями?

351 відповідь

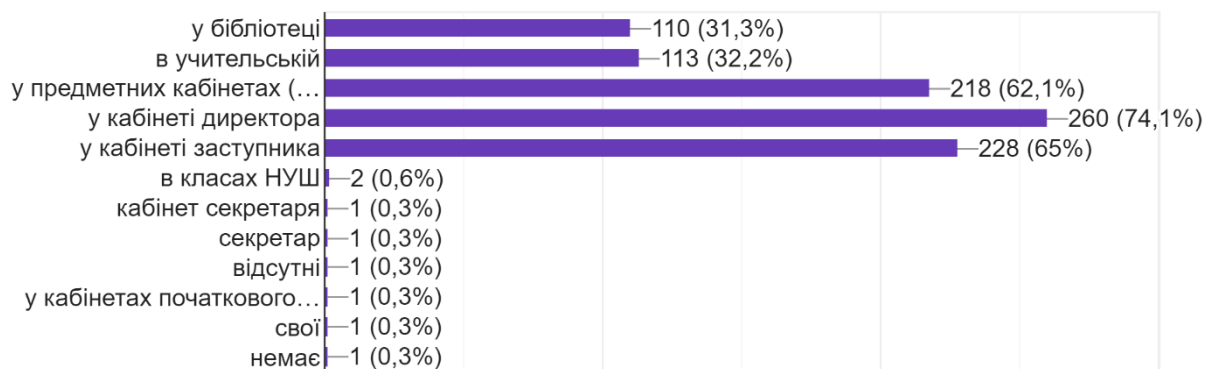
«Наявність комп'ютерів, окрім НКК, які використовуються адміністрацією, вчителями?»:

- у бібліотеці – 31,3 %;
- в учительській – 32,2 %;
- у предметних кабінетах (крім кабінету інформатики) – 63,3 %;
- у кабінеті директора – 74,1 %;
- у кабінеті заступника – 65 %;
- початкові класи (класи НУШ) – 2,8 %;
- бухгалтерія – 0,6 %;

- секретар – 0,6 %;
- немає – 1,4 %.

Наявність комп'ютерів, окрім НКК, які використовуються адміністрацією, вчителями?

351 відповідь

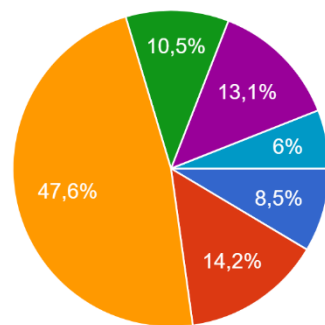
Також для вчителів інформатики були запропоновані запитання щодо забезпеченості ЗО сучасними засобами навчання, які перегукуються із запитанням для адміністрації ЗО щодо кількості засобів ІКТ в ЗО. Було отримано такі відповіді:

«Наявність у закладі освіти сучасних засобів навчання (мультимедійні проєктори, плазмові панелі, що підключені до комп'ютера, інтерактивні панелі тощо)»:

- є один кабінет, обладнаний проєкційними пристроями, де і проводяться всі демонстрації – 8,5 %;
- у школі є один проєкційний пристрій, що використовується у різних навчальних кабінетах – 14,2 %;
- у школі є кілька проєкційних пристроїв, що використовуються в різних кабінетах – 47,6 %;
- у школі є значна кількість проєкційних пристроїв, що закріплені за деякими групами вчителів або методичними об'єднаннями – 10,5 %;
- усі кабінети школи (або їхня більшість) обладнані проєкційними пристроями, або іншими пристроями – 13,1 %;
- відсутнє подібне обладнання – 6 %.

Наявність у закладі освіти сучасних засобів навчання (мультимедійні проектори, плазмові панелі, що підключені до комп'ютера, інтерактивні панелі тощо):

351 відповідь

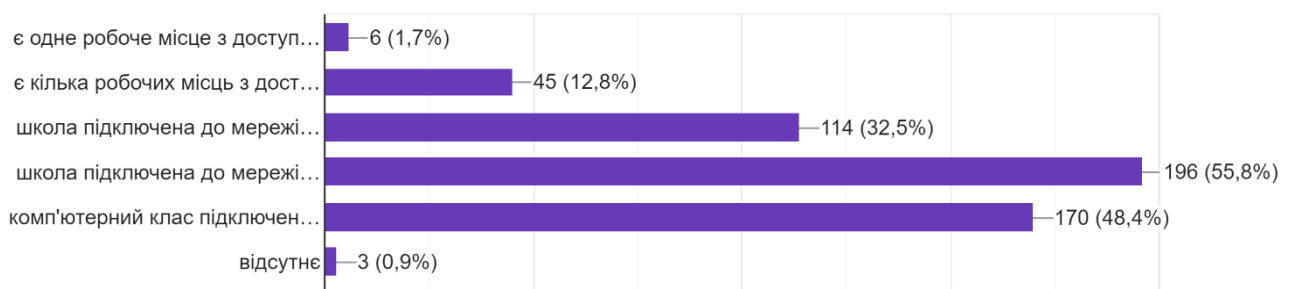
- є один кабінет, обладнаний проекційними пристроями, де і проводяться уроки
- у школі є один проекційний пристрій, що використовується у різних навчальних кабінетах
- у школі є кілька проекційних пристроїв, що використовуються в різних кабінетах
- у школі є значна кількість проекційних пристроїв, що закріплені за деякими класами
- усі кабінети школи (або їх більшість) оснащені проекційними пристроями
- відсутнє подібне обладнання

«Підключення закладу освіти до інтернету?»:

- є одне робоче місце з доступом до мережі Інтернет – 1,7 %;
- є кілька робочих місць з доступом до мережі Інтернет – 12,8 %;
- школа підключена до мережі Інтернет по виділеній лінії, і з багатьох комп'ютерів є вихід в інтернет – 32,8 %;
- школа підключена до Інтернет по виділеній лінії, і з усіх комп'ютерів є вихід в інтернет – 56,1 %;
- комп'ютерний клас підключений до інтернету – 48,4 %;
- відсутнє – 0,9 %.

Підключення закладу освіти до мережі Інтернет?

351 відповідь

«Тип підключення до інтернету»:

- оптоволоконна лінія – 87,2 %;
- вита пара – 12,3 %;
- інше (супутниковий, радіоканал, немає) – 0,5 %.

Тип підключення до мережі Інтернет:

351 відповідь

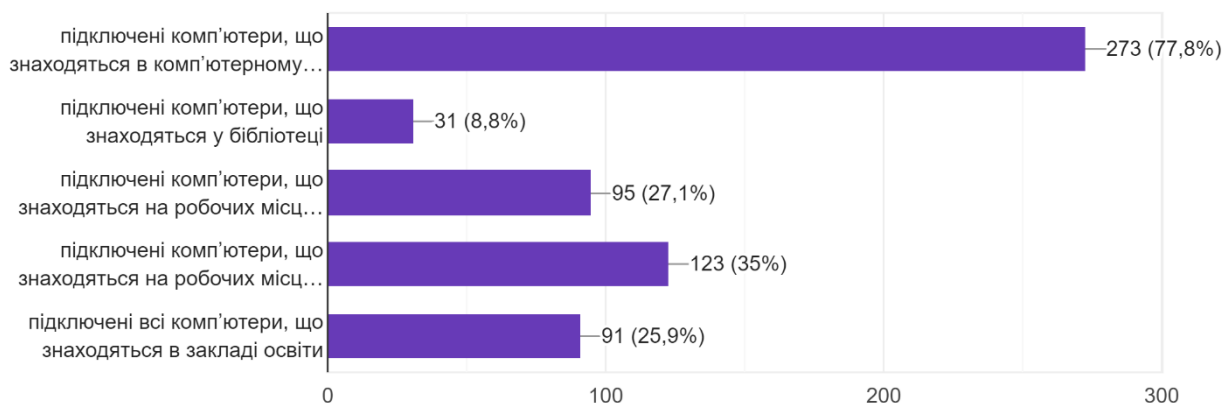

«Підключення комп'ютерів до локальної мережі Вашого закладу освіти»:

- підключені комп'ютери, що знаходяться в комп'ютерному класі – 77,8 %;
- підключені комп'ютери, що знаходяться у бібліотеці – 8,8 %;
- підключені комп'ютери, що знаходяться на робочих місцях вчителів (в предметних кабінетах, учительській тощо) – 27,1 %;
- підключені комп'ютери, що знаходяться на робочих місцях адміністрації – 35 %;
- підключені всі комп'ютери, що знаходяться в закладі освіти – 25,9 %;

Підключення комп'ютерів до локальної мережі Вашого закладу освіти:

351 відповідь

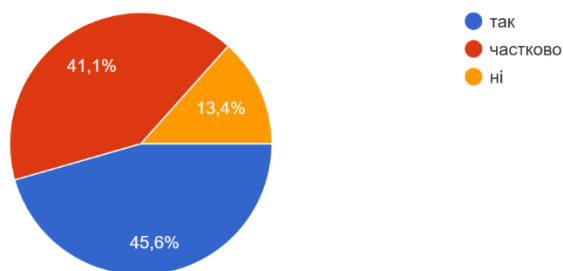

Для учнів 11 класів в плані матеріально-технічного забезпечення були поставлені такі питання та отримані відповіді (частково корелюються з відповідями вчителів інформатики).

«Чи використовуються у Вашій школі комп'ютери в інших навчальних кабінетах (крім кабінету інформатики)?»:

- так – 45,6 %;
- частково – 41,1 %;
- ні – 13,4 %.

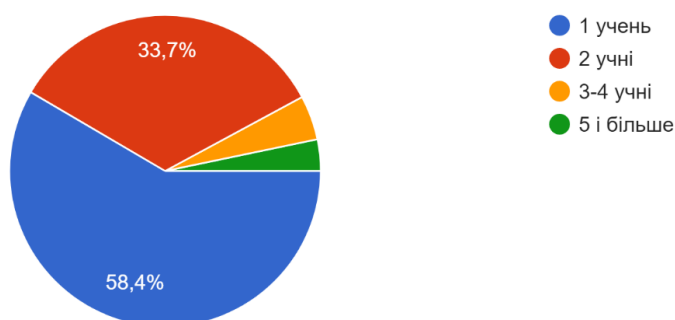
Чи використовуються у Вашій школі комп'ютери в інших навчальних кабінетах (крім кабінету інформатики)?
979 відповідей

«Скільки учнів сидить за одним комп'ютером на уроці інформатики?»:

- 1 учень – 58,4 %;
- 2 учні – 33,7 %;
- 3–4 учні – 4,6 %;
- 5 і більше – 3,3 %.

Скільки учнів сидить за одним комп'ютером на уроці інформатики?
979 відповідей

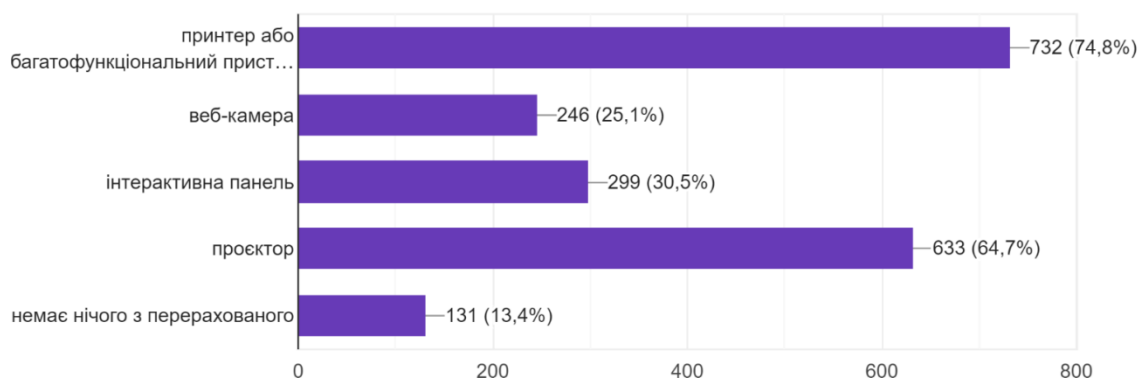

«Чи є у Вашому комп'ютерному класі»:

- принтер або багатофункціональний пристрій (принтер/сканер) – 74,8 %;
- проєктор – 64,7 %;
- інтерактивна панель – 30,5 %;
- вебкамера – 25,1 %;
- немає нічого з перерахованого – 13,4 %.

Чи є у Вашому комп'ютерному класі:

979 відповідей

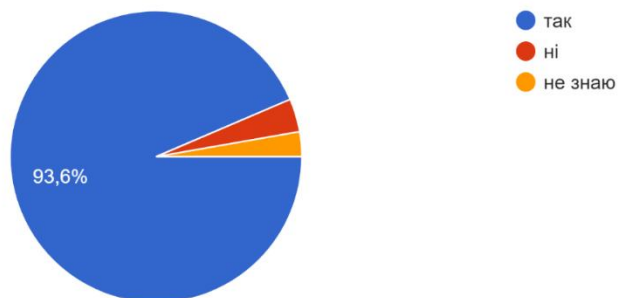

«Чи є у комп'ютерному класі Вашого закладу освіти підключення до мережі Інтернет?»:

- так – 93,6 %;
- ні – 3,7 %;
- не знаю – 2,8 %.

Чи є у комп'ютерному класі Вашого закладу освіти підключення до мережі Інтернет?

979 відповідей

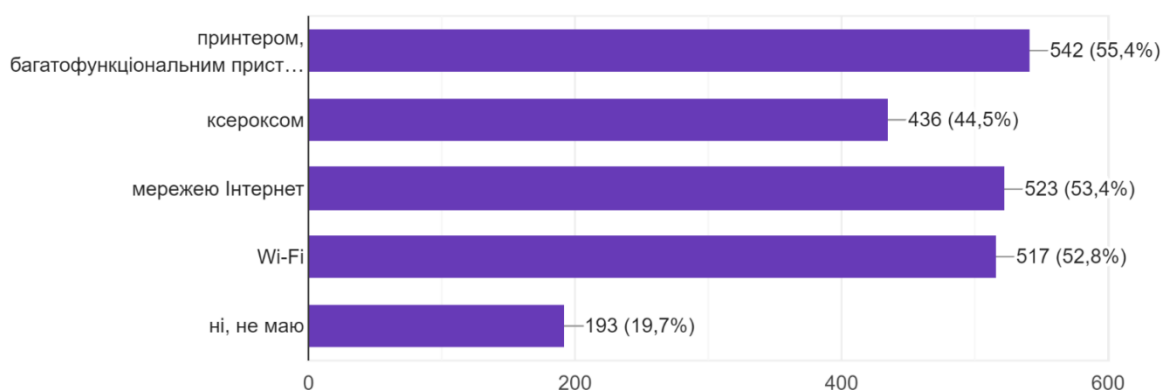
Також під час опитування цікавили питання щодо забезпечення доступу школярів до комп'ютерної та оргтехніки в 3О для самоосвіти.

«Чи маєте Ви можливість у закладі освіти користуватися»:

- принтером, багатофункціональним пристроєм – 55,4 %;
- мережею Інтернет – 53,4 %;
- Wi-Fi – 52,8 %;
- ксероксом – 44,5 %;
- ні, не маю – 19,7 %.

Чи маєте Ви можливість у закладі освіти користуватися:

979 відповідей

«Чи користуєтесь Ви комп'ютерами, що є в закладі освіти, для самостійної роботи (підготовки уроків)?»:

- так, користуюсь за потребою – 25,6 %;
- ні, не користуюсь, бо немає потреби – 43,5 %;
- ні, не користуюсь через ряд різних обставин (відсутність досвіду, часу), але маю бажання – 5,1 %;
- ні, не користуюся шкільною технікою у позаурочний час, бо немає можливості – 25,6 %.

Чи користуєтесь Ви комп'ютерами, що є в закладі освіти, для самостійної роботи (підготовки уроків)?

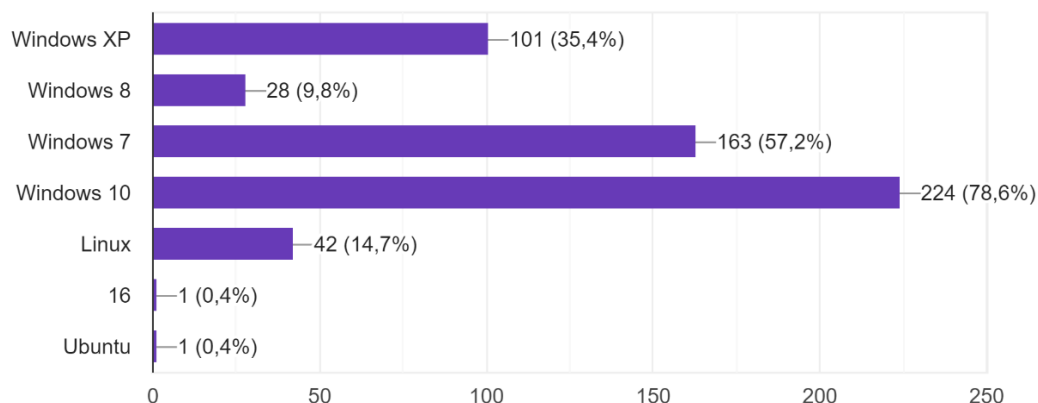
979 відповідей

2.4. Блок IV. Програмне забезпечення.

На запитання «На якій операційній системі працює комп'ютерна техніка в закладі освіти?» отримані відповіді:

- Windows XP -35,4 %;
- На якій операційній системі працює комп'ютерна техніка в закладі освіти
285 відповідей

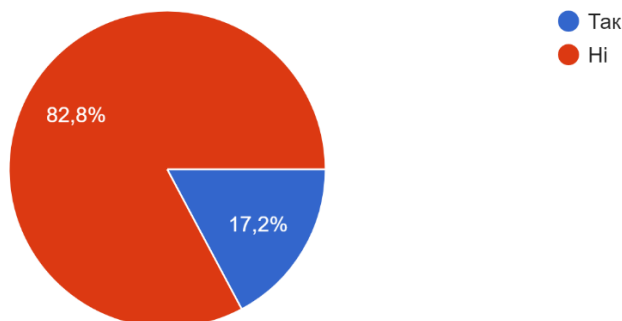
Windows 8 – 9,8 %;

- Windows 7 – 57,2 %;
- Windows 10 – 78,6;
- Linux – 14,7 %;
- Ubuntu – 0,8 %.

На актуальне сьогодні питання щодо використання електронних журналів отримано таку відповідь: «Чи використовує заклад освіти сервіси електронних журналів?»:

- так – 17,2 %;
- ні – 82,8.

Чи використовує заклад освіти сервіси електронних журналів?
285 відповідей

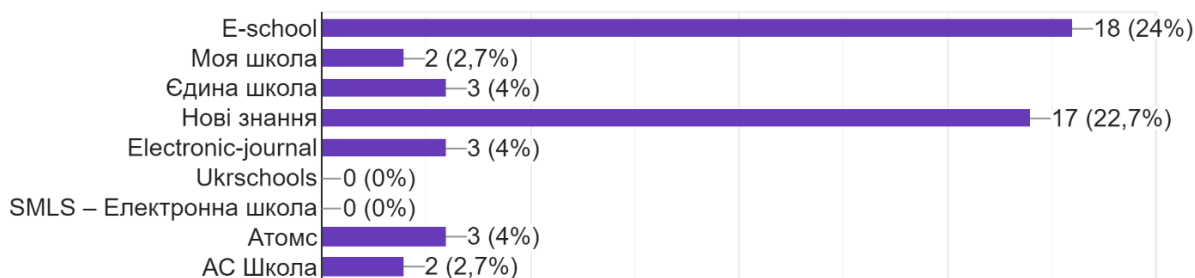
Серед систем електронних журналів 30 використовують:

- E-school – 24 %;
- Моя школа – 2,7 %;

- Єдина школа – 4 %;
- Нові знання – 22,7 %;
- Electronic-journal – 4 %;
- Атомс – 4 %;
- АС Школа – 2,7 %.

Якщо використовує сервіс електронних журналів, то вкажіть який саме?

75 відповідей

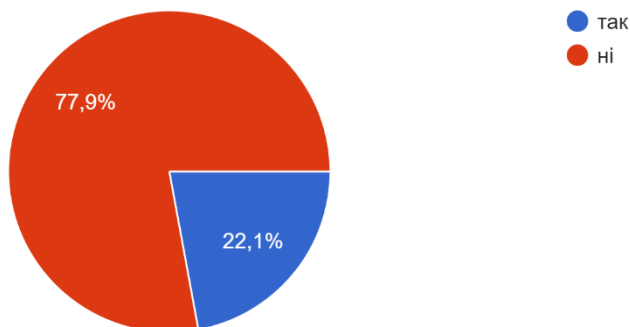

Керівникам ЗО було задано запитання «Чи використовує Ваш заклад освіти будь-яку адміністративно-автоматизовану систему управління?» і отримані відповіді:

- так -22,1 %;
- ні – 77,9 %.

Чи використовує Ваш заклад освіти будь-яку автоматизовану систему управління?

285 відповідей

Для уточнення задано запитання «Якщо використовує автоматизовану систему управління, то вкажіть яку?»:

- ІСУО – 6 %;
- ДІСУО – 4 %;
- Курс школа. Курс ДНЗ – 5,5 %;
- Mikrotik RouterOS - 0,3 %;
- Microsoft Planner - 0,3 %;
- СДО, М.Е.DOC - 0,3 %;
- G Suite for Education – 0,6 %.

2.5. Блок V. Використання цифрових технологій в освітньому процесі.

2.5.1. Використання цифрових технологій в освітньому процесі адміністрацією та вчителями інформатики.

Низка запитань моніторингу була присвячена досвіду та перспективам використання цифрових технологій в освітньому процесі. Кожній категорії респондентів було запропоновано оцінити власний рівень володіння ІКТ, цифровими засобами навчання, а також досвід впровадження та реалізації дистанційного та змішаного навчання.

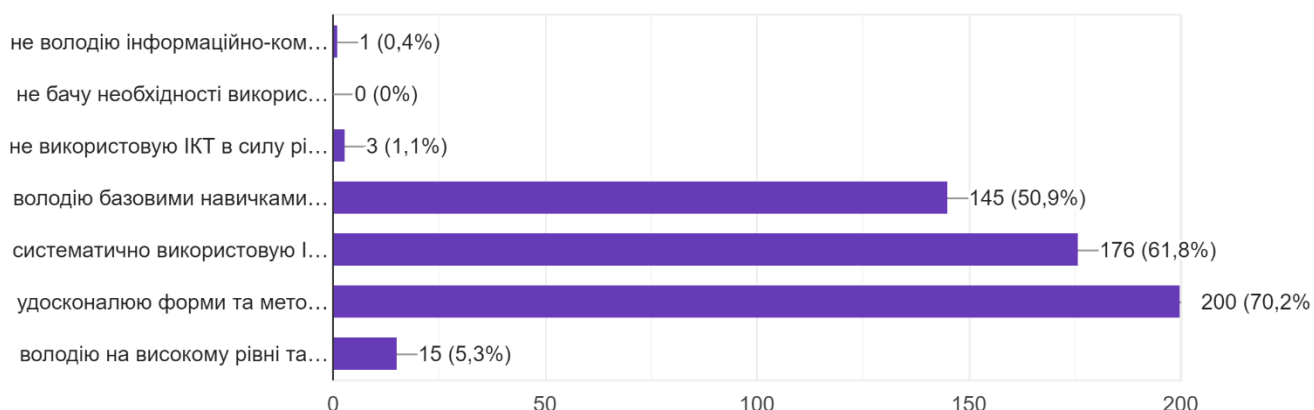
Керівникам ЗО було запропоновано оцінити свої навички володіння ІКТ за декількома запитаннями.

«Оцініть, будь ласка, свою готовність до використання цифрових засобів навчання в професійній діяльності»:

- удосконалюю форми та методи роботи з використанням ІКТ – 70,2 %;
- систематично використовую ІКТ в своїй професійній діяльності – 61,8 %;
- володію елементарними навичками роботи з ІКТ, але використовую епізодично – 50,9 %;
- володію на високому рівні та навчаю інших – 5,3 %;
- не використовую ІКТ в силу різних обставин, але розумію їх необхідність – 1,1 %;
- не володію інформаційно-комунікаційними технологіями – 0,4 %;
- не бачу необхідності використання ІКТ в своїй роботі – 0 %.

Оцініть, будь ласка, свою готовність до використання цифрових засобів навчання у професійній діяльності:

285 відповідей

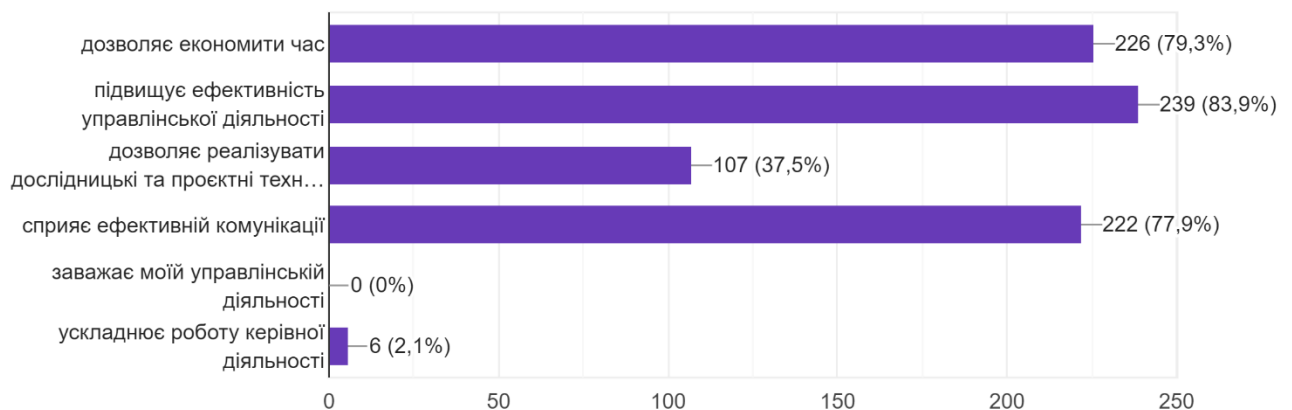
«Який вплив на Вашу керівну діяльність має використання засобів ІКТ?»:

- підвищує ефективність управлінської діяльності – 83,9 %;

- дозволяє економити час – 79,3 %;
- сприяє ефективній комунікації – 77,9 %;
- дозволяє реалізувати дослідницькі та проєктні технології – 37,5 %;
- ускладнює роботу керівної діяльності – 2,1 %;
- заважає моїй управлінській діяльності – 0 %.

Який вплив на Вашу керівну діяльність має використання цифрових технологій?

285 відповідей

«Оцініть, будь ласка, свої потенційні можливості роботи за комп'ютером»:

- упевнений у своїх можливостях – 51 %;
- відчуваю певні труднощі, але впевнений, що зможу – 33,3 %;
- не сумніваюсь в своїх можливостях, маю досвід роботи з ІКТ, можу поділитися досвідом з колегами – 11,6 %;
- відчуваю страх перед комп'ютерною технікою – 0 %;
- не впевнений, що зможу засвоїти інформаційно-комунікаційні технології – 0 %.

Оцініть, будь ласка, свої потенційні можливості роботи за комп'ютером:

285 відповідей

«Оцініть, будь ласка, свій рівень володіння засобами ІКТ за 5-бальною шкалою»:

Компетентності	Оцінка від 1 до 5
Робота з файловою системою	1 – 1 % 2 – 5,2 % 3 – 10,6 % 4 – 32,2 % 5 – 51 %
Робота в текстовому редакторі	1 – 0 % 2 – 1,8 % 3 – 9,1 % 4 – 24 % 5 – 65 %
Створення презентацій	1 – 2,5 % 2 – 5,2 % 3 – 17 % 4 – 39 % 5 – 37 %
Виконання розрахунків за допомогою електронної таблиці	1 – 7,4 % 2 – 19,2 % 3 – 29,1 % 4 – 32 % 5 – 12,2 %
Опрацювання графічного зображення	1 – 7,01 % 2 – 14 % 3 – 34,3 % 4 – 33 % 5 – 12 %
Встановлення необхідного програмного забезпечення	1 – 23,1 % 2 – 21,4 % 3 – 28,4 % 4 – 20 % 5 – 7,4 %
Робота з мережею Інтернет	1 – 1,8 % 2 – 10,2 % 3 – 28 % 4 – 60 % 5 – 0 %
Робота в професійних онлайн-мережах	1 – 2,8 % 2 – 7,4 % 3 – 19 % 4 – 47,3 % 5 – 24 %

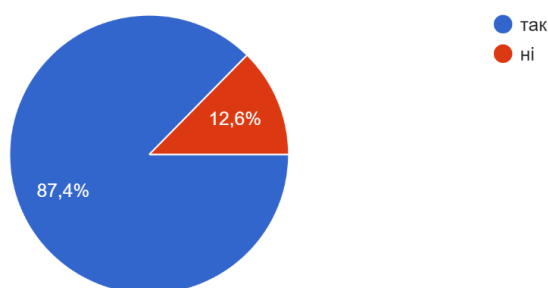
Робота з електронними освітніми середовищами (G Suite, MS Teams тощо)	1 – 14 % 2 – 15,09 % 3 – 35 % 4 – 31 % 5 – 5,2 %
Створення вебсайту	1 – 28,4 % 2 – 22,5 % 3 – 26 % 4 – 19,3 % 5 – 4,2 %
Ведення блогу	1 – 25,6 % 2 – 23,1 % 3 – 27 % 4 – 17,9 % 5 – 6,3 %

На загальні запитання до керівників ЗО стосовно потреби та місця проходження педагогами підвищення кваліфікації з ІКТ отримані відповіді.

«Чи потрібно Вам підвищення рівня кваліфікації щодо використання засобів ІКТ? Чи маєте Ви потребу у підвищенні рівня цифрової компетентності?»:

- так – 87,4 %;
- ні – 12,6 %.

Чи маєте Ви потребу у підвищенні рівня цифрової компетентності?
285 відповідей

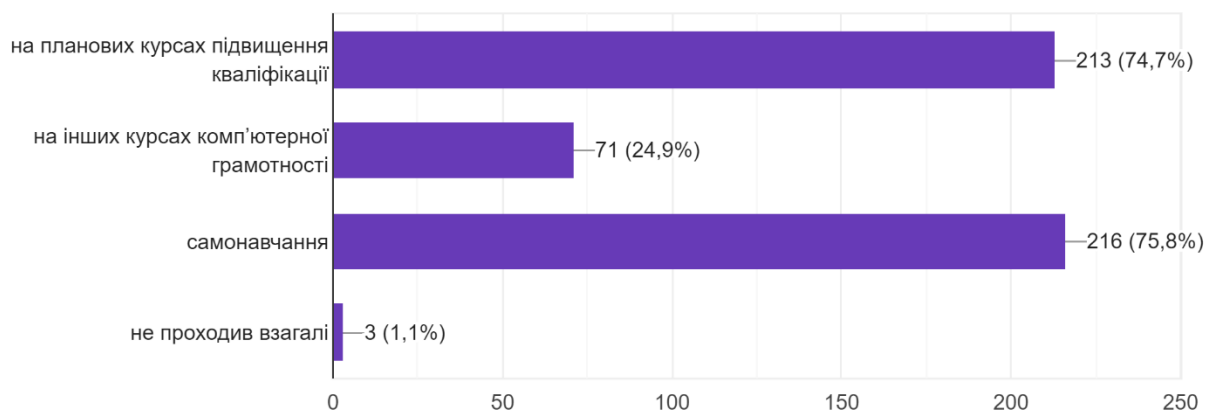

«Де Ви проходили підготовку та підвищення рівня кваліфікації щодо впровадження та використання засобів ІКТ?»:

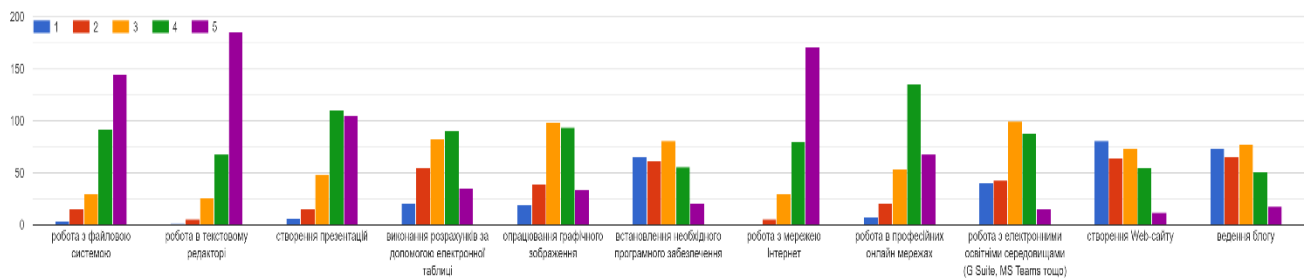
- на планових курсах підвищення кваліфікації – 74,7 %;
- на інших курсах комп'ютерної грамотності – 24,9 %;
- самонавчання – 75,8 %;
- не проходив взагалі – 1,1 %.

Де Ви проходили підготовку та підвищення рівня кваліфікації щодо впровадження та використання засобів ІКТ?

285 відповідей

Оцініть, будь ласка, свій рівень володіння засобами ІКТ за 5-бальною шкалою:

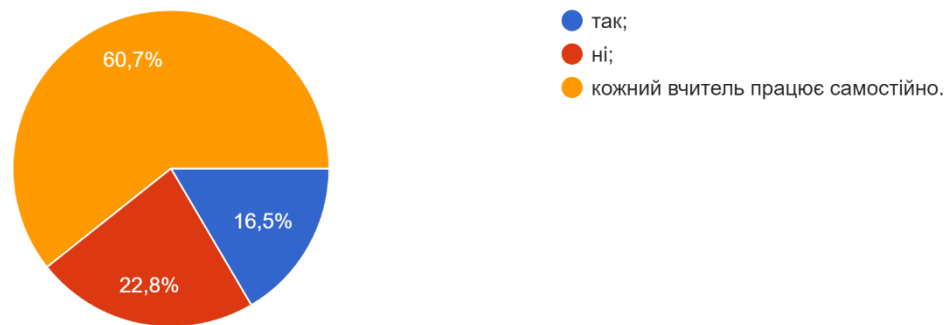
Учителям інформатики також були задані запитання щодо діяльності вчителів ЗО із упровадження ІКТ в освітній процес та їх заохочення.

«Чи є у Вашому закладі освіти ініціативні групи вчителів, які займаються питаннями розробки цифрового контенту та впровадження засобів ІКТ?»:

- так – 16,5 %;
- ні – 22,8 %;
- кожен учитель працює самостійно – 60,7 %.

Чи є у Вашому закладі освіти ініціативні групи вчителів, які займаються питаннями розробки цифрового контенту та впровадження засобів ІКТ?

351 відповідь

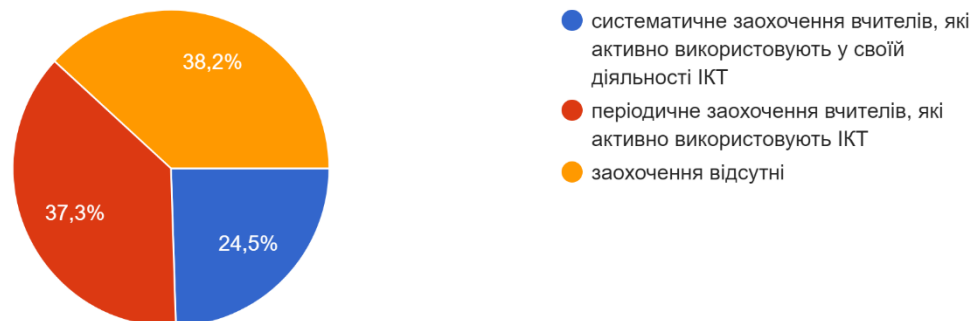

«Заходи, спрямовані на підтримку використання ІКТ вчителями закладу освіти?»:

- систематичне заохочення вчителів, які активно використовують у своїй діяльності ІКТ – 24,5 %;
- періодичне заохочення вчителів, які активно використовують ІКТ – 37,3 %;
- заохочення відсутні – 38,2 %.

Заходи, спрямовані на підтримку використання ІКТ вчителями закладу освіти?

351 відповідь

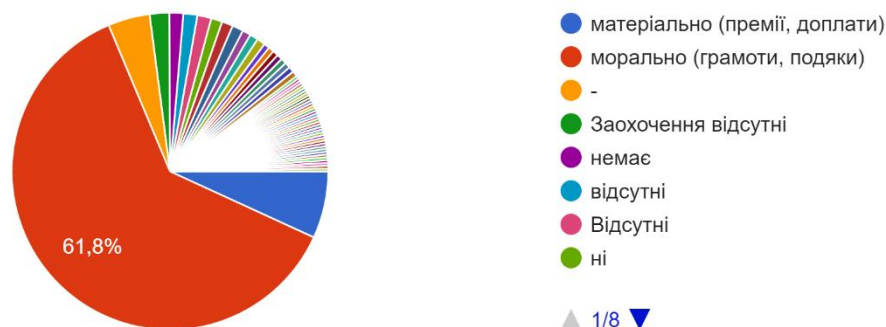

«Якого типу заохочення вчителів, які активно використовують ІКТ в освітньому процесі?»:

- матеріально (премії, доплати) – 7,4 %;
- морально (грамоти, подяки) – 61,8 %;
- відсутні – 30,8 %.

Якого типу заохочення вчителів, які активно використовують ІКТ в освітньому процесі?

351 відповідь

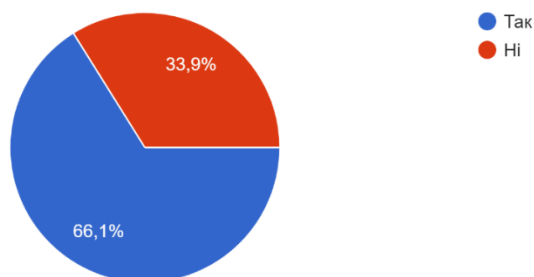

«Чи розробляєте Ви власні цифрові ресурси?»:

- так – 66,1 %;
- ні – 33,9 %.

Чи розробляєте Ви власні цифрові ресурси?

351 відповідь

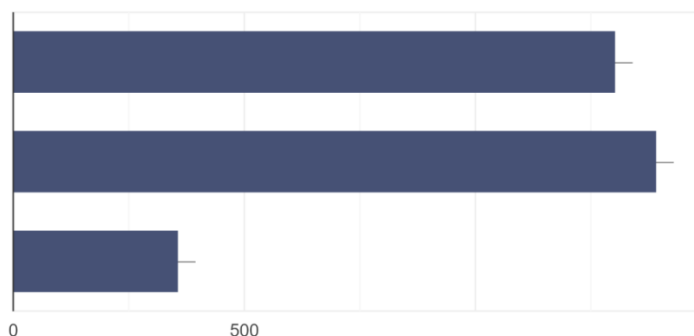

Для вчителів, які розробляли власні цифрові ресурси, було поставлено запитання: «Чи існує у Вас електронне портфоліо, де Ви зберігаєте свої досягнення, методичні розробки, електронні освітні ресурси тощо?»:

- так – 44,1 %;
- ні – 47,1 %;
- маю власний блог – 12,1 %.

13. Чи існує у Вас електронне портфоліо, де Ви зберігаєте свої досягнення, методичні розробки, електронні освітні ресурси тощо?

2 958 ответов

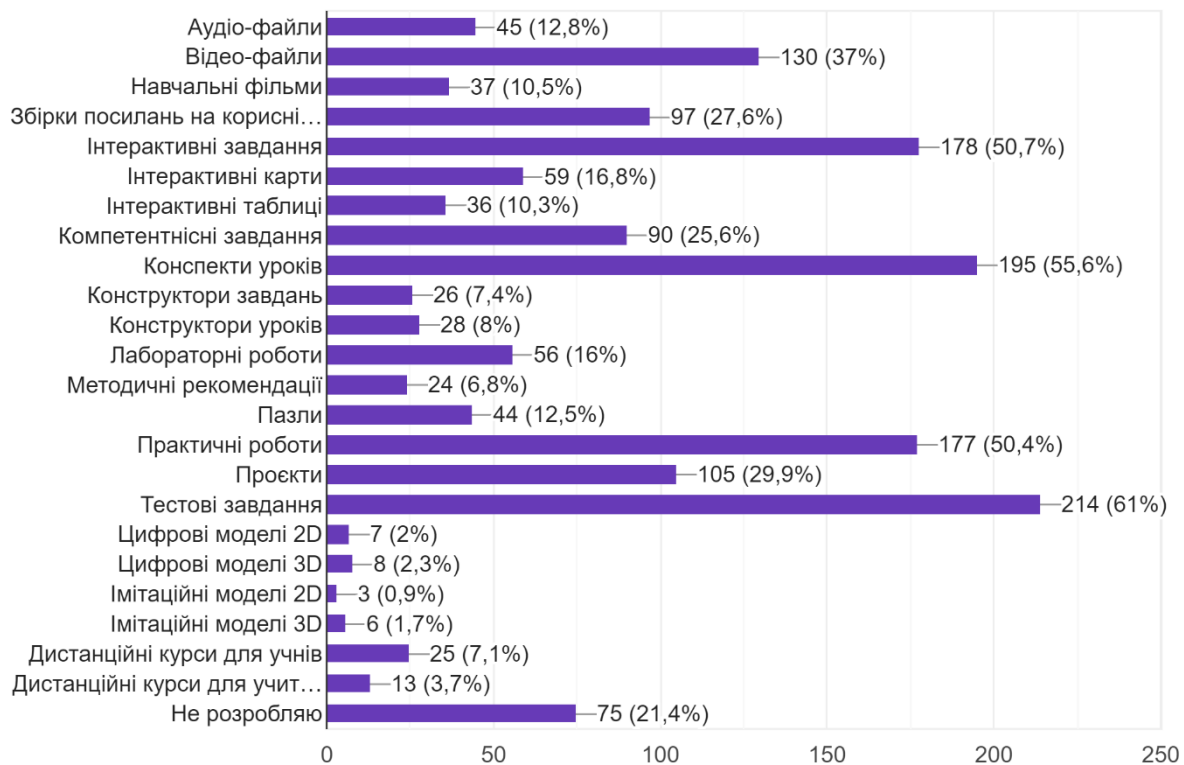

Із метою визначення найбільш популярних електронних освітніх ресурсів запропоновано запитання: «Якщо розробляєте цифрові ресурси, то які?»:

- тестові завдання – 61 %;
- конспекти уроків – 55,6 %;
- інтерактивні завдання – 50,7 %;
- практичні роботи – 50,4 %;
- відеофайли – 37 %;
- проєкти – 29,9 %;
- збірки посилань на корисні ресурси – 27,6 %;
- компетентнісні завдання – 25,6 %;
- інтерактивні карти – 16,8 %;
- лабораторні роботи – 16 %;
- аудіофайли – 12,8 %;
- пазли – 12,5 %;
- навчальні фільми – 10,5 %;
- інтерактивні таблиці – 10,3 %;
- конструктори уроків – 8 %;
- конструктори завдань – 7,4 %;
- дистанційні курси для учнів – 7,1 %;
- методичні рекомендації – 6,8 %;
- дистанційні курси для учителів – 3,7 %;
- цифрові моделі 3D – 2,3 %;
- цифрові моделі 2D – 2 %;
- імітаційні моделі 3D – 1,7 %;
- імітаційні моделі 2D – 0,9 %;
- не розробляю – 21,4 %.

Якщо розробляєте цифрові ресурси, то які?

351 відповідь

Для визначення потреб педагогів у напрямі удосконалення освітнього процесу в умовах соціального дистанціювання запропоноване питання: *«Які у Вас існують потреби в підвищенні кваліфікації в умовах карантину?»* (відкрите запитання):

- заняття з удосконалення інформаційно-цифрової компетентності;
- використання ІКТ у дистанційному та змішаному навчанні;
- більше інформації щодо організації педагогічної діяльності в умовах дистанційного навчання: тайм-менеджмент, професійне вигорання тощо;
- усунення «анархії» у виборі інструментарію та засобів для організації дистанційного та змішаного навчання;
- більше тематичних вебінарів, онлайн-курсів з різної тематики (не пов'язаної з ІКТ та ДН).

На відкрите запитання вчителі інформатики стосовно їх першочергових бажань у напрямках підвищення кваліфікації отримані відповіді:

«За якою тематикою ви хотіли б підвищити свою кваліфікацію з ІКТ в найближчий період?» (можна було зазначити до 3 тем у порядку важливості):

- розробка цифрових ресурсів;

– вивчення вебресурсів для організації дистанційного та змішаного навчання;

- 3D та 2D-модельювання;
- веброзробка;
- програмування на уроках інформатики Python;
- викладання інформатики в Новій українській школі;
- використання хмарних технологій у процесі викладання інформатики;
- робототехніки, STEM;
- розробка цифрових та імітаційних моделей;
- використання електронних журналів та щоденників;
- розгортання G Suite for Education.

«Яку онлайн-форму професійного розвитку Ви вважаєте найбільш ефективною?» (на питання можна було дати декілька варіантів відповідей):

- масові відкриті курси – 6,9 %;
- онлайн-курси – 40 %;
- онлайн-майстер-класи – 18,6 %;
- вебінари – 17,3 %;
- онлайн-конференції / семінари – 10,1 %;
- онлайн-професійні конкурси – 5,1 %;
- онлайн-проєкти – 1,73 %;
- інше – 1 %.

15. Яку онлайн-форму професійного розвитку Ви вважаєте найбільш ефективною?

2 981 ответ

«Хто проводив таке навчання для вчителів? (Ваш особистий досвід)» (на питання можна було дати декілька варіантів відповідей):

- інститут післядипломної педагогічної освіти – 91 %;
- громадська організація – 5,5 %;
- міжнародна організація – 4,9 %;

- комерційна компанія – 2,9 %;
- фізична особа-підприємець – 2,4 %;
- заклад освіти (університет, інститут, коледж, школа тощо) – 28,5 %;
- ЦПРПП – 0,5 %;
- інше – 2,7 %.

16. Хто проводив таке навчання для вчителів? (Ваш особистий досвід)
2 944 ответа

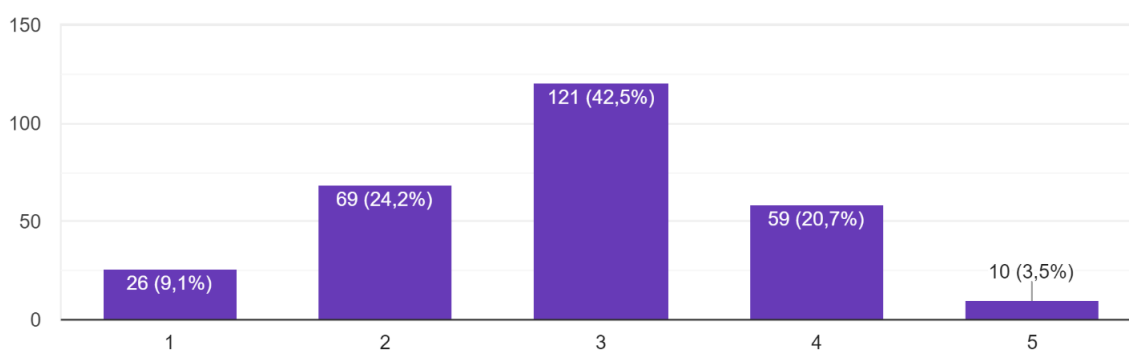
Серед питань запровадження і вже реалізації дистанційного та змішаного навчання у 2020 та 2021 роках за 5-бальною шкалою, адміністрація ЗО визначила:

у 2020 р.:

- 1 – 9,1 %;
- 2 – 24,2 %;
- 3 – 42,5 %;
- 4 – 20,7 %;
- 5 – 3,5 %.

Оцініть за 5-ти бальною шкалою готовність Вашого закладу освіти до запровадження дистанційного навчання в умовах карантину у березні 2020 року

285 відповідей

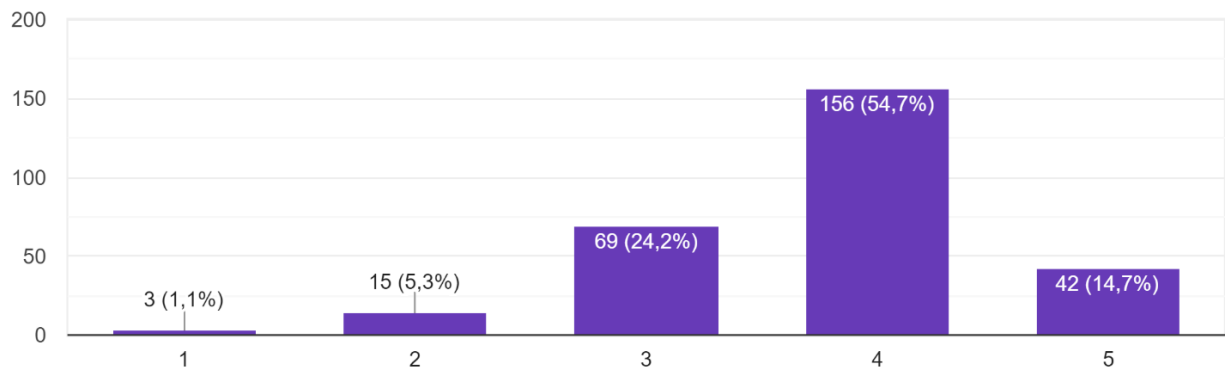

у 2021 р.:

- 1 – 1,1 %;
- 2 – 5,3 %;
- 3 – 24,2 %;
- 4 – 54,7 %;
- 5 – 14,7 %.

Оцініть за 5-ти бальною шкалою забезпечення дистанційного навчання Вашого закладу освіти в умовах карантину у березні 2021 року.

285 відповідей

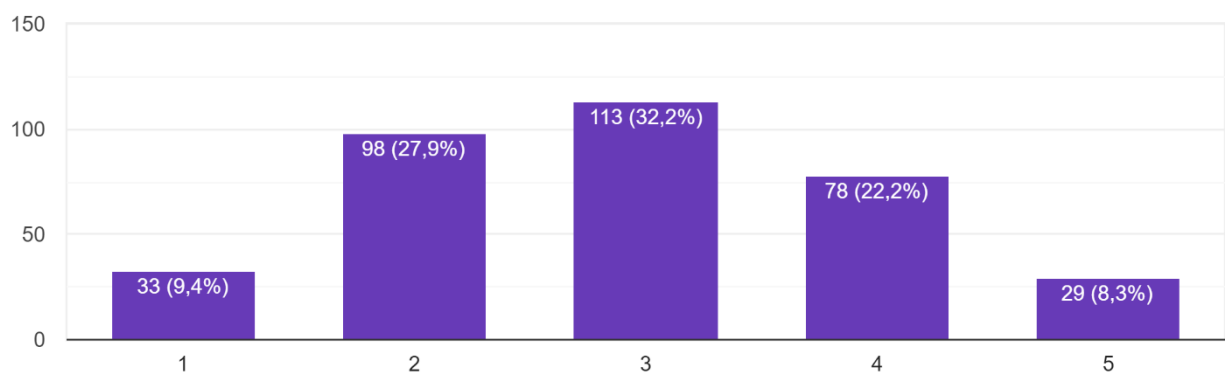
Учителям інформатики було задано таке ж запитання та отримані відповіді, які корелюються із відповідями керівників ЗО.

«Оцініть за 5-бальною шкалою готовність Вашого закладу освіти до запровадження дистанційного навчання в умовах карантину у березні 2020 року»:

- 1 – 9,4 %;
- 2 – 27,9 %;
- 3 – 32,2 %;
- 4 – 22,2 %;
- 5 – 8,3 %.

Оцініть за 5-ти бальною шкалою готовність Вашого закладу освіти до запровадження дистанційного навчання в умовах карантину у березні 2020 року.

351 відповідь

«Оцініть за 5-бальною шкалою забезпечення дистанційного навчання Вашого закладу освіти в умовах карантину у березні 2021 року»:

- 1 – 2 %;
- 2 – 5,7 %;

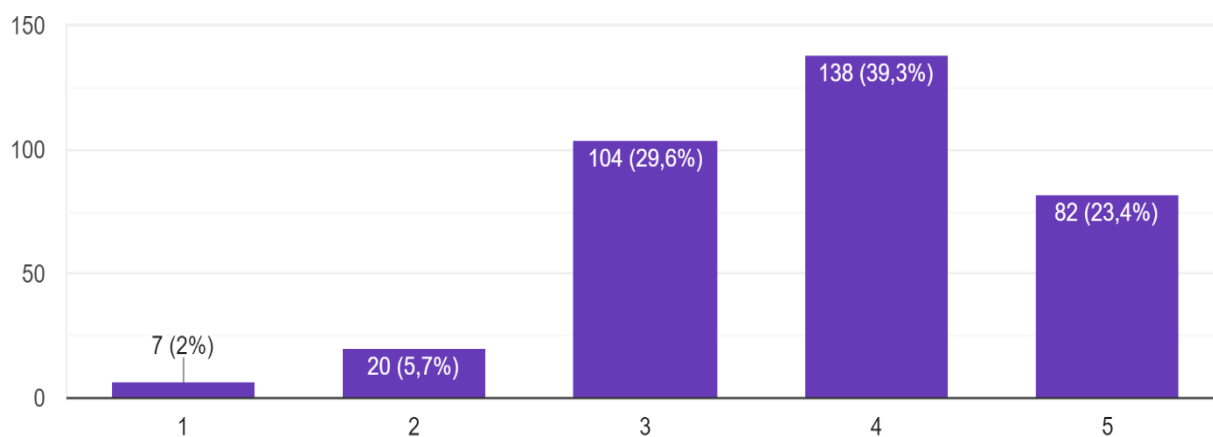
3 – 29,6 %;

4 – 39,3 %;

5 – 23,4 %.

Оцініть за 5-ти бальною шкалою забезпечення дистанційного навчання Вашого закладу освіти в умовах карантину у березні 2021 року.

351 відповідь

Серед ресурсів, які найчастіше використовують заклади освіти для забезпечення дистанційного та змішаного навчання:

- Viber – 95,1 %;
- GoogleMeet (Hangout) – 68,4 %;
- На урок – 64,6 %;
- Zoom – 64 %;
- Сайт закладу освіти – 59,6 %;
- GoogleClassroom – 58,9 %;
- Мій Клас – 27,7 %;
- Skype – 24,6 %.

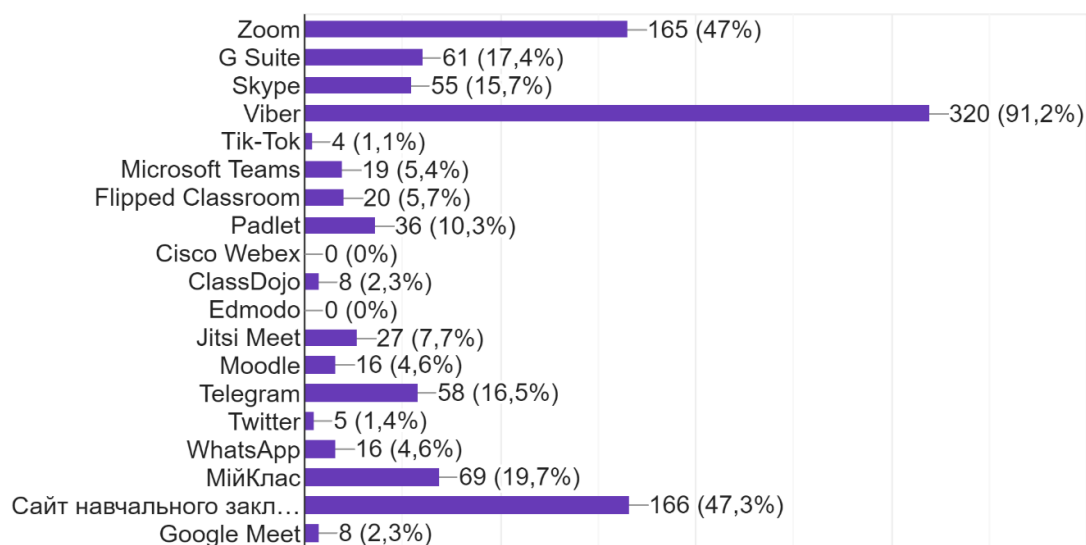
Таким чином, 99.3 % закладів освіти мають власний сайт.

Керівникам ЗО було задано запитання *«Які цифрові інструменти переважно використовують педпрацівники Вашого закладу освіти для проведення уроків під час дистанційного та змішаного навчання в умовах пандемії коронавірусу?»* (на питання можна було надати декілька варіантів відповідей):

- Viber – 91,2 %;
- Сайт навчального закладу – 47,3 %;
- Zoom – 47 %;
- МійКлас – 19,7 %;
- G Suite – 17,4 %;
- Telegram – 16,5 %;
- Skype – 15,7 %;
- Padlet – 10,3 %;
- Google Meet – 10,3 %;
- Jitsi Meet – 7,7 %;
- Flipped Classroom – 5,7 %;
- Microsoft Teams – 5,4 %;
- Moodle – 4,6 %;
- WhatsApp – 4,6 %;
- Google Classroom – 4,3 %;
- ClassDojo – 2,3 %;
- Twitter – 1,4 %;
- Tik-Tok – 1,1 %.

Які цифрові інструменти переважно використовують педпрацівники Вашого закладу освіти для проведення уроків під час дистанційного та...ного навчання в умовах пандемії коронавірусу?

351 відповідь

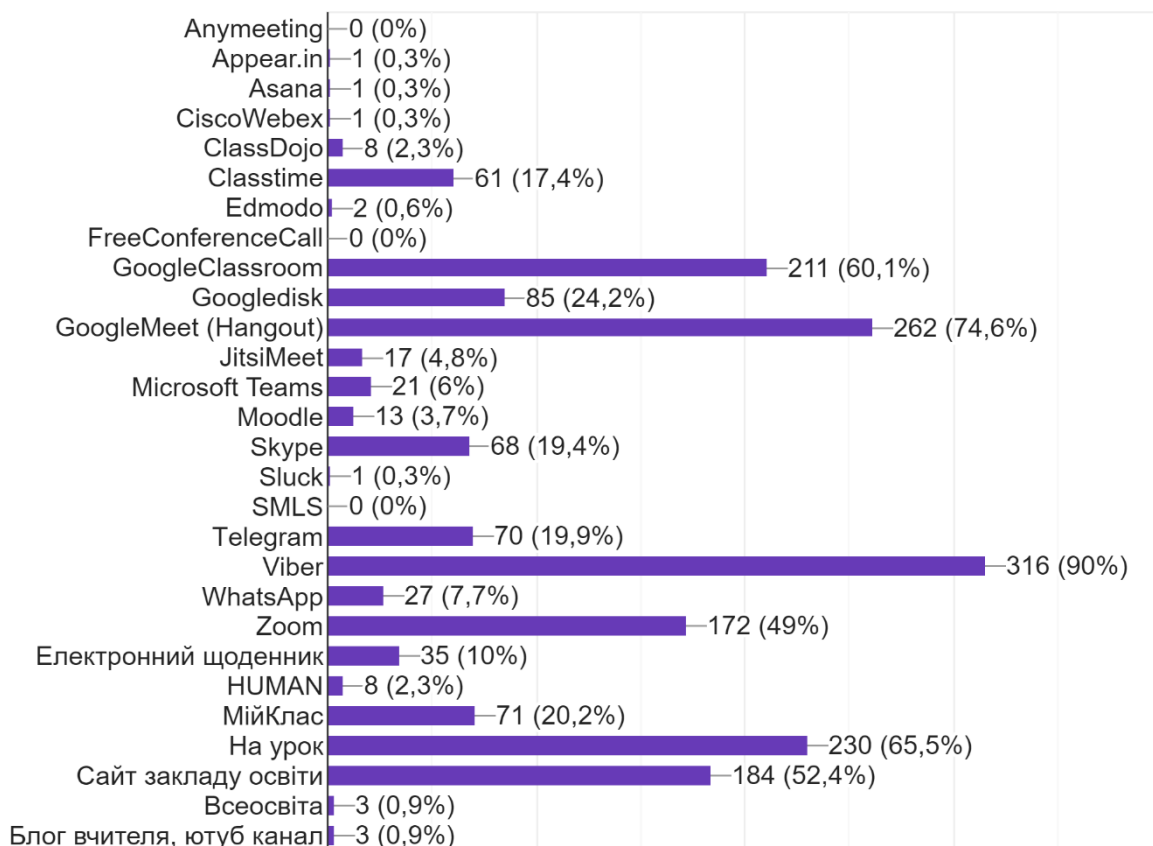

Учителі інформатики на таке ж запитання дали більш розширену відповідь:
«Що використовував Ваш заклад освіти для забезпечення дистанційного навчання в умовах карантину?»:

- Viber – 90 %;
- GoogleMeet (Hangout) – 75.5 %;
- На урок – 65.5 %;
- Сайт закладу освіти – 52.4 %;
- GoogleClassroom – 60.7 %;
- Zoom – 49 %;
- Googledisk – 24.2 %;
- МійКлас – 20.2 %;
- Telegram – 19.9 %;
- Skype – 19.4 %;
- Classtime – 17.4 %;
- Електронний щоденник – 10 %;
- WhatsApp – 7.7 %;
- Microsoft Teams – 6 %;
- JitsiMeet – 4.8 %;
- Moodle – 3.7 %;
- ClassDojo – 2.3 %;
- Всеосвіта – 1,1 %;
- Блог – 1,1 %.

Які вебресурси використовував Ваш заклад освіти для забезпечення дистанційного навчання в умовах карантину?

351 відповідь

Основними перешкодами з якими стикалися вчителі під час дистанційного та змішаного навчання були: *«Вкажіть три основні перешкоди з якими Ви стикаєтесь під час здійснення дистанційного та змішаного навчання в умовах карантину?»* (відкрита відповідь):

- недостатнє технічне забезпечення (відсутній або слабкий Інтернет, незабезпеченість учителів технікою, відсутність техніки, гаджетів в учнів);
- відсутність мотивації, самоорганізації та порозуміння в учнів та батьків;
- брак часу, умінь та навичок використання онлайн-інструментарію та ресурсів для організації дистанційного та змішаного навчання.

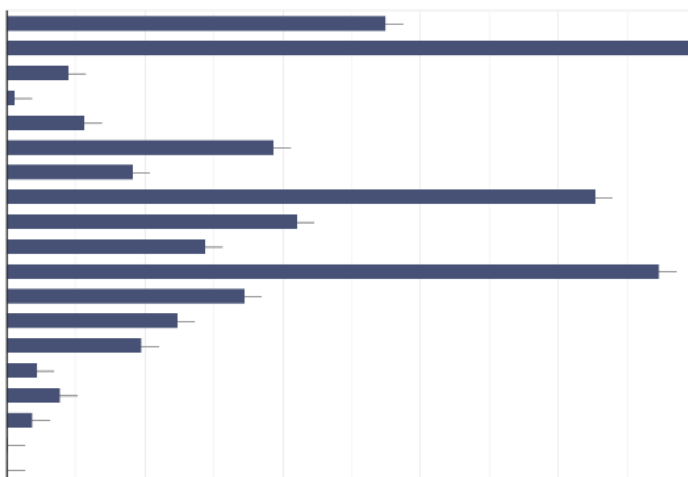
Учителям різних предметів також було задано запитання стосовно онлайн-ресурсів, які вони використовували під час дистанційного та змішаного навчання.

«Які онлайн-ресурси Ви використовуєте для проведення уроків?» (на питання можна було надати декілька варіантів відповідей):

- На урок – 83 %;
- Youtube – 79,4 %;

- Всеосвіта – 71,5 %;
- Всеукраїнська школа онлайн – 46,1 %;
- Матеріали освітніх спільнот Facebook – 35,3 %;
- EdEra – 32,5 %;
- Відкриті онлайн-уроки – 28,9 %;
- Матеріали блогів – 24,2 %;
- Онлайн-курси – 20,8 %;
- Learning.ua – 16,5 %;
- Prometheus – 15,3 %;
- Kahoot – 9,6 %;
- Classtime – 7,7 %;
- відеоуроки на ТРК «Київ» – 6,5 %;
- Цифрова освіта «Дія» – 3,7 %;
- Відеоуроки на місцевих телеканалах – 3,2 %;
- Edpuzzle – 1,1 %;
- Інше (створювали власні відеоуроки, мають власний Youtube-канал, власний блог, сайт) – 3 %.

10. Які онлайн-ресурси Ви використовуєте для проведення уроків?
2 987 отвeтoв

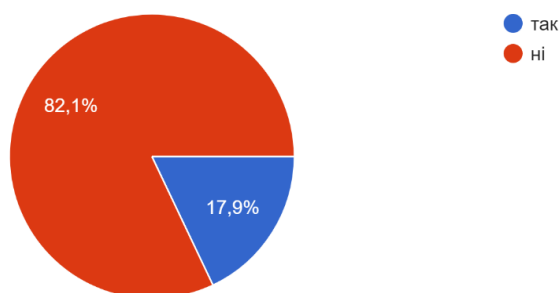
Також для вчителів були поставлено низку запитань щодо створення та використання цифрових ресурсів для застосування в освітньому процесі:

«Чи маєте авторський цифровий контент?»:

- так – 17,9 %;
- ні – 82,1 %.

Чи маєте авторський цифровий контент?

351 відповідь

«Якщо маєте цифровий контент, то на яких вебресурсах розміщуєте?»
(узагальнена інформація з відкритої відповіді):

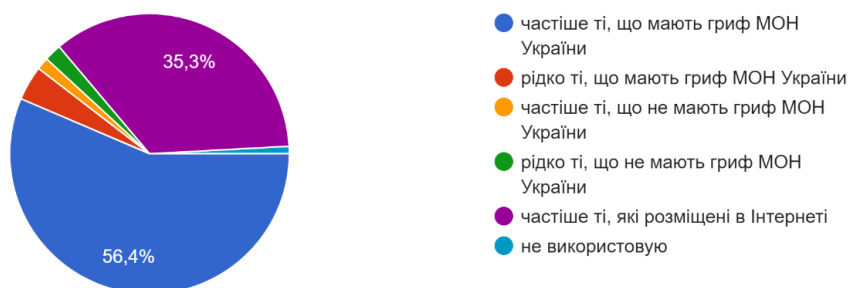
- сайт закладу освіти;
- особистий блог, сайт, YouTube-канал;
- Google-диск, Google Classroom;
- соціальні мережі.

«Які цифрові засоби навчання Ви використовуєте?»:

- зазвичай ті, що мають гриф МОН України – 56,4 %;
- рідко ті, що мають гриф МОН України – 4 %;
- зазвичай ті, що не мають гриф МОН України – 1,4 %;
- рідко ті, що не мають гриф МОН України – 2 %;
- зазвичай ті, які розміщені в інтернеті – 35,3 %;
- не використовую жодних – 0,9 %.

Які цифрові засоби навчання Ви використовуєте?

351 відповідь

Найбільш популярними трьома інструментами для ДН та ЗМ для вчителів стали (відкрита відповідь): *«Які три онлайн-інструменти виявились для Вас найбільш ефективними для здійснення дистанційного та змішаного навчання під час карантину?»:*

– застосунки Google (Gmail, Google Календарь, Google Контакты, Google Документи, Google Таблицы, Google Презентации, Google Формы, Google Диск, Google Meet, Google Jamboard, Classroom, YouTube);

- Zoom;
- Viber.

Також для вчителів були поставлені відкриті запитання щодо найбільш ефективних та малоефективних цифрових ресурсів, які використовувалися для організації ДН та ЗМ та які труднощі виникають при їх використанні.

«Які цифрові ресурси, на Вашу думку, є ефективними в умовах дистанційного та змішаного навчання (вказіть до 3 основних інструментів)»:

- інтерактивні завдання;
- відеоресурси;
- тести;
- інтерактивні карти;
- збірки посилань на корисні ресурси;
- проєкти;
- компетентнісні завдання;
- онлайн-уроки.

«Які цифрові засоби навчання, на Вашу думку, є малоефективними та складними у використанні (вказіть до 3 основних інструментів)»:

- імітаційні моделі;
- ресурси з іншомовним інтерфейсом;
- аудіофайли;
- конструктор уроків;
- дистанційні курси для учнів;
- лабораторні роботи.

«Які саме цифрові ресурси Ви хотіли б мати в арсеналі для використання під час викладання свого предмета?»:

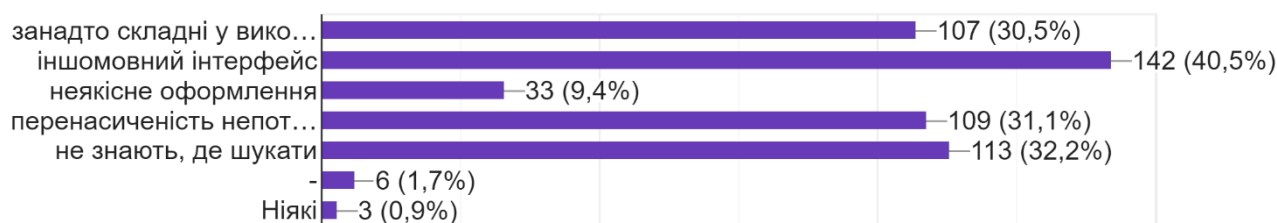
- відеофайли;
- компетентнісні завдання;
- комплекти розроблених тематичних матеріалів (інструкція, відео, завдання, інтерактивні завдання, проєктні завдання, тести тощо);
- технічне забезпечення (інтерактивні дошки, проєктори, достатньо комп'ютерної техніки, достатній та якісний інтернет, навушники, колонки тощо).

«Які труднощі у Вас виникають під час використання цифрових ресурсів?»:

- іншомовний інтерфейс – 40,5 %;
- не знаю, де шукати – 32,2 %;
- перенасиченість непотрібними даними – 31,1 %;
- надто складні у використанні – 30,5 %;
- неякісне оформлення – 9,4 %;
- немає труднощів – 6,6 %;
- повільний інтернет – 3,7 %;
- пасивність учнів, відсутність у них техніки – 2,5 %;
- низький рівень володіння ІКТ – 0,9 %.

Які труднощі виникають у Ваших колег під час використання цифрових ресурсів?

351 відповідь

Також учителям ЗО було запропоновано визначити потреби у здійсненні ДН та ЗМ під час карантинних обмежень.

«Де Ви слідкуєте за новинами щодо дистанційних курсів підвищення кваліфікації?»:

- розсилка від адміністрації навчального закладу – 70 %;
- сайти ІППО – 66,7 %;
- соціальні мережі – 60,8 %;
- сайт МОН – 53,5 %;
- блоги вчителів – 19,6 %;
- сайти громадських та/або бізнес організацій – 5 %;
- інше – 0,1 %.

14. Де Ви слідкуєте за новинами щодо дистанційних курсів підвищення кваліфікації?

2 988 ответов

2.5.2. Використання цифрових технологій в освітньому процесі учнями.

Учням 11 класів також були запропоновано оцінити власну готовність до роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями.

«Оцініть, будь ласка, свою готовність роботи за комп'ютером та іншими пристроями»:

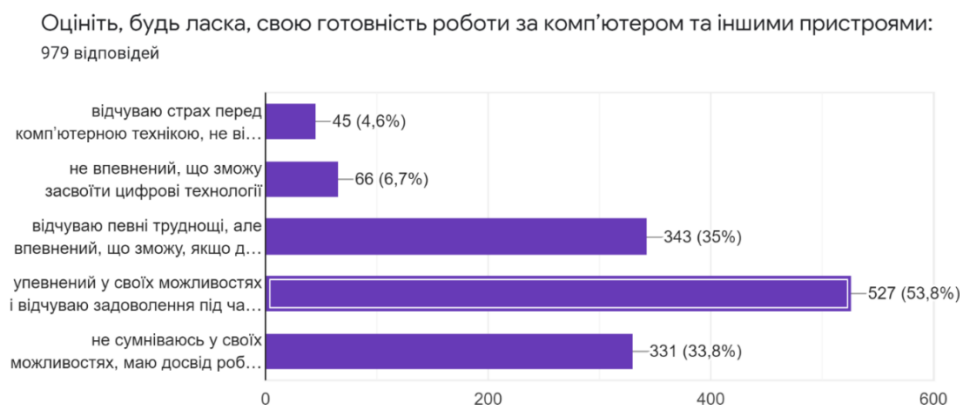
– упевнений у своїх можливостях і відчуваю задоволення під час досягнення успіхів у засвоєнні та використанні ІКТ – 53,8 %;

– не сумніваюсь у своїх можливостях, маю досвід роботи з ІКТ, можу поділитися досвідом із іншими – 33,8 %;

– відчуваю певні труднощі, але впевнений, що зможу, якщо докладу певних зусиль – 35 %;

– не впевнений, що зможу засвоїти цифрові технології – 6,7 %;

– відчуваю страх перед комп'ютерною технікою, не вірю в свої сили та здібності – 4,6 %.

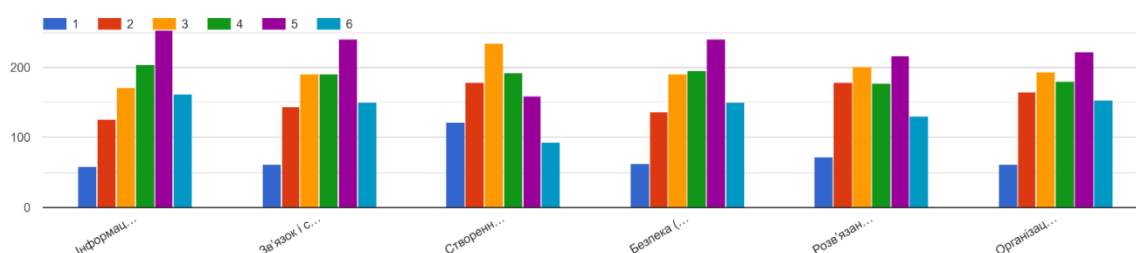
«Оцініть, будь ласка, свій рівень володіння ІКТ за напрямками за бальною шкалою»:

6-

Інформація та грамотність даних (управління, оцінка, пошук і фільтрація даних, інформації та цифрового контенту)	1 – 6 %
	2 – 12,8 %
	3 – 17,5 %
	4 – 20,8 %
	5 – 26 %
	6 – 16,64 %
Зв'язок і співробітництво (взаємодія за допомогою цифрових технологій, цифрового контенту, мережевий етикет, управління цифровою ідентифікацією)	1 – 6,2 %
	2 – 14,8 %
	3 – 19,5 %
	4 – 19,5 %
	5 – 24,5 %
	6 – 15,4 %

Створення цифрового контенту (розробка, інтеграція й реорганізація цифрового контенту, авторське право і ліцензії, програмування)	1 – 12,3 % 2 – 18,2 % 3 – 24 % 4 – 19,6 % 5 – 16,2 % 6 – 9,4 %
Безпека (захист пристроїв, особистих даних і конфіденційність, захист здоров'я, добробуту і навколишнього середовища)	1 – 6,4 % 2 – 13,9 % 3 – 19,5 % 4 – 20 % 5 – 24,6 % 6 – 15,4 %
Розв'язання проблем (вирішення технічних проблем, свідоме використання цифрових технологій)	1 – 7,3 % 2 – 18,2 % 3 – 20,6 % 4 – 18,1 % 5 – 22,1 % 6 – 13,3
Організація комунікації, співпраці, інтеграції	1 – 6,3 % 2 – 16,9 % 3 – 19,8 % 4 – 18,3 % 5 – 22,7 % 6 – 15,7 %

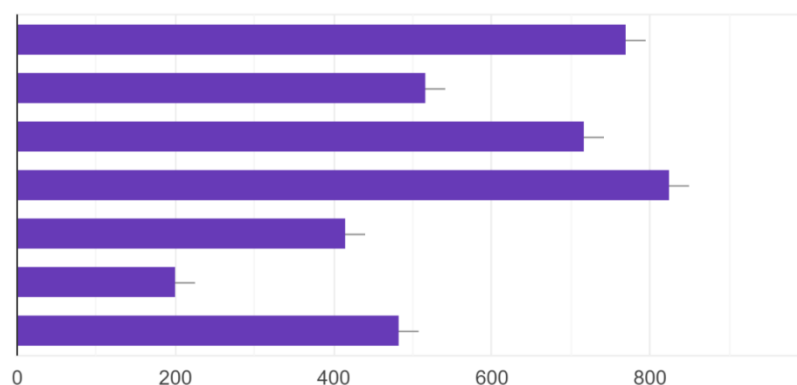
Оцініть, будь ласка, свій рівень володіння ІКТ за напрямками за 5-бальною шкалою:

«З якою метою Ви використовуєте комп'ютер та інші технічні засоби»:

- для пошуку інформації в Інтернеті – 84,2 %;
- для тестування – 78,7 %;
- для підготовки рефератів, презентацій – 73,2 %;
- для підготовки домашніх завдань – 52,8 %;
- для розваг (ігри, соціальні мережі тощо) – 49,3 %;
- для участі у навчальних проектах – 42,5 %;
- для позакласної діяльності, участь у гуртках, факультативах – 20,4 %.

З якою метою Ви використовуєте комп'ютер та інші технічні засоби:
979 відповідей

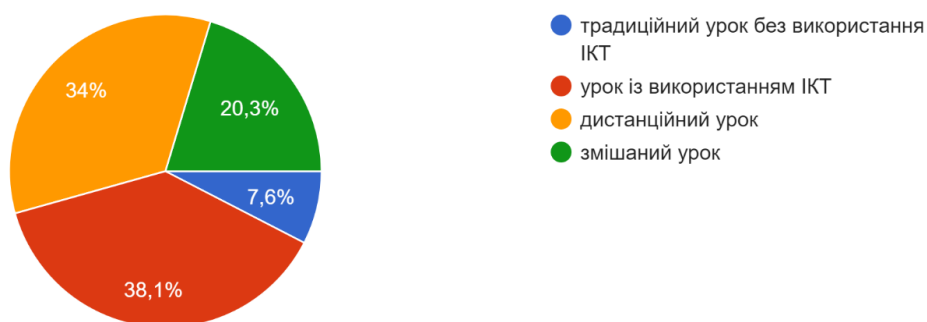

Учням 11 класів були задані запитання щодо організації дистанційного та змішаного навчання в закладі освіти.

«Який вид організації уроків Вам більше подобається»:

- традиційний урок без використання ІКТ – 7,6 %;
- урок із використанням ІКТ – 38,1 %;
- дистанційний урок – 34 %;
- змішаний урок – 20,3 %.

Який вид організації уроків Вам більше подобається:
979 відповідей

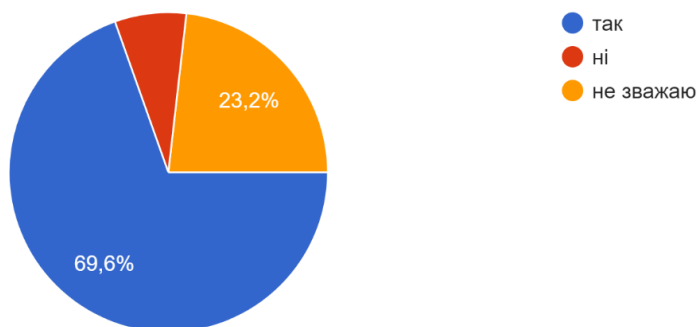

«Чи подобаються Вам уроки із використанням засобів ІКТ?»

- так – 69,6 %;
- ні – 7,3 %;
- не зважаю – 23,2 %.

Чи подобаються Вам уроки із використанням засобів ІКТ?

979 відповідей

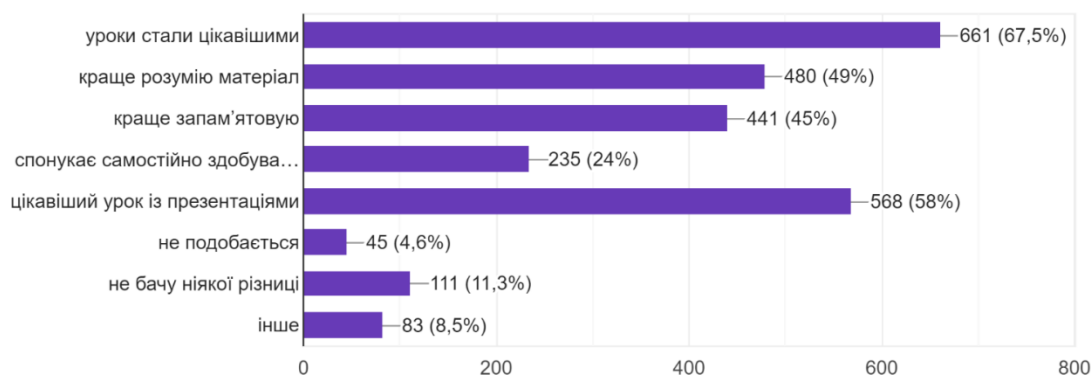

«Зазначте, як Ви ставитеся до уроків із використанням ІКТ» (можна було дати не більше 3-х відповідей):

- уроки стали цікавішими – 67,5 %;
- цікавіший урок із презентаціями – 58 %;
- краще розумію матеріал – 49 %;
- краще запам'ятовую – 45 %;
- спонукає самостійно здобувати знання – 24 %;
- не бачу ніякої різниці – 11,3 %;
- не подобається – 4,6 %;
- інше – 8,5 %.

Зазначте, як Ви ставитеся до уроків із використанням ІКТ (дайте не більше 3-х відповідей):

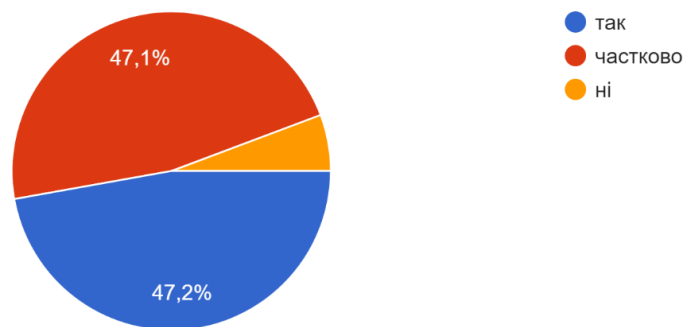
979 відповідей

«Чи використовують вчителі інших предметів Вашої школи (окрім вчителів інформатики) засоби ІКТ (комп'ютер, інтерактивну панель, проєктор, інтернет тощо) під час проведення уроків»:

- так – 47,2 %;
- частково – 47,1 %;
- ні – 5,7 %.

Чи використовують вчителі Вашої школи (окрім вчителів інформатики) засоби ІКТ (комп'ютер, інтерактивну панель, проєктор, Інтернет тощо) під час проведення уроків:
979 відповідей

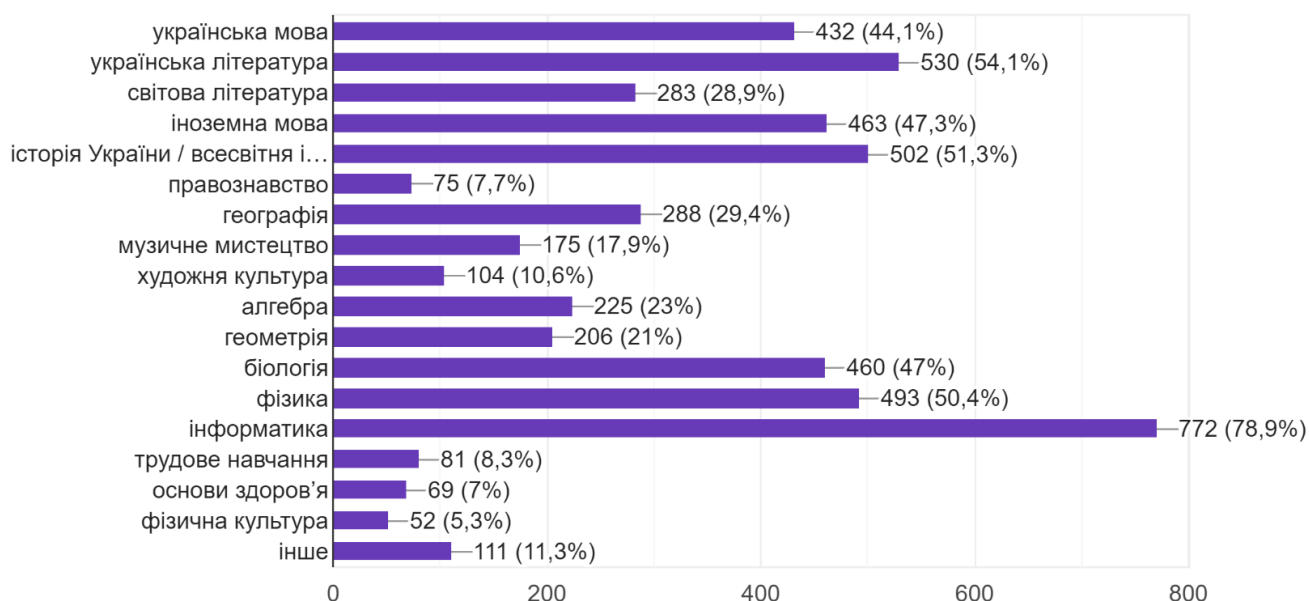

«Учителі яких предметів найчастіше використовують засоби ІКТ під час проведення уроків?» (потрібно було позначити предмет, на уроках якого використовувалися комп'ютер, мультимедійне обладнання):

- інформатика – 78,9 %;
- українська література – 54,1 %;
- історія України / всесвітня історія – 51,3 % %;
- фізика – 50,4 %;
- іноземна мова – 47,3 %;
- біологія – 47 %;
- українська мова – 44,1 %;
- географія – 29,4 %;
- світова література – 28,9 %;
- алгебра – 23 %;
- геометрія – 21 %;
- музичне мистецтво – 17,9 %;
- художня культура – 10,6 %;
- трудове навчання – 8,3 %;
- правознавство – 7,7 %;
- основи здоров'я – 7 %;
- фізична культура – 5,3 %;
- інше – 11,3 %.

Вчителі яких предметів найчастіше використовують засоби ІКТ під час проведення уроків?
(позначте предмет, на уроках якого використовувалися комп'ютер, мультимедійне обладнання)

979 відповідей

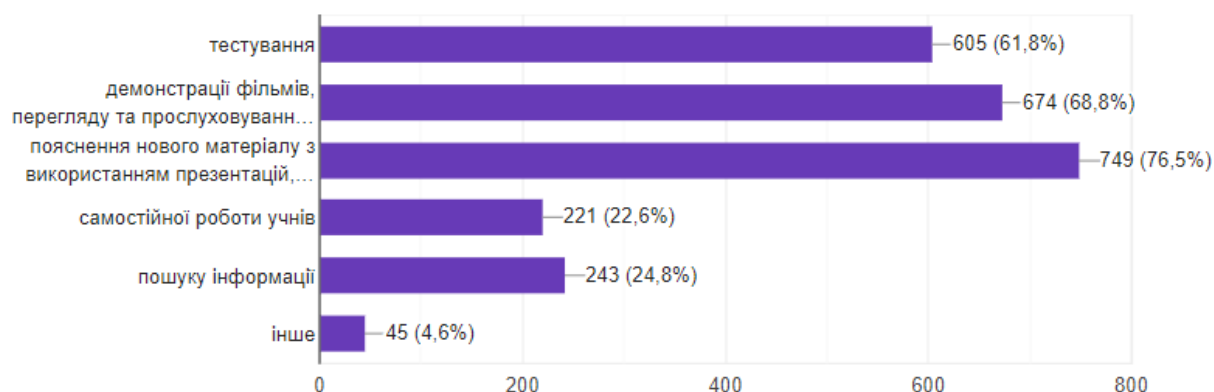

«Учителі на уроці найчастіше використовують ІКТ для...» (продовжити речення):

- пояснення нового матеріалу з використанням презентацій, відеофільмів тощо – 76,5 %;
- демонстрації фільмів, перегляду та прослуховування аудіо- та відеоматеріалів – 68,8 %;
- тестування – 61,8 %;
- пошуку інформації – 24,8 %;
- самостійної роботи учнів – 22,6 %;
- інше – 4,6 %.

Учителі на уроці найчастіше використовують ІКТ для:

979 відповідей

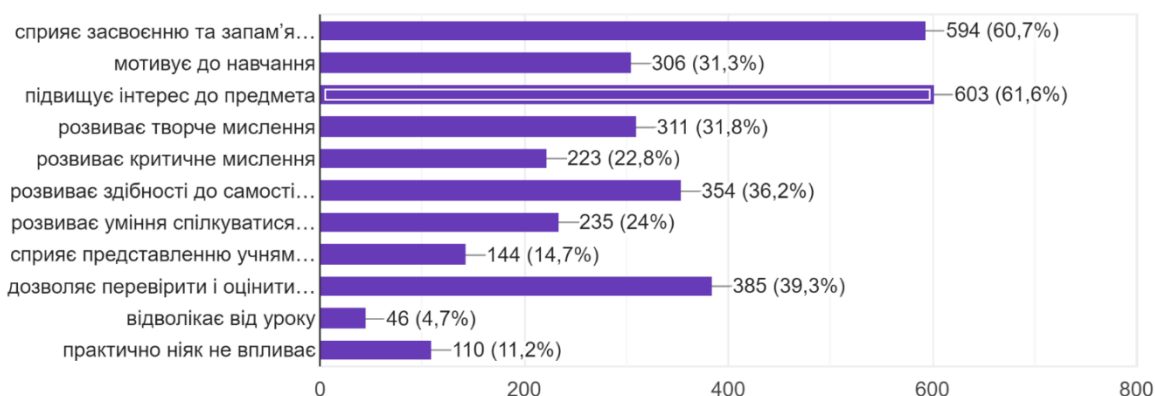

«На Вашу думку, використання ІКТ під час уроку» (можна було дати не більше 3-х відповідей):

- підвищує інтерес до предмета – 61,6 %;
- сприяє засвоєнню та запам'ятовуванню навчального матеріалу в різний спосіб з різними навчальними стилями і особливостями сприйняття (зображення, анімація, відео, 3D-графіка тощо) – 60,7 %;
- дозволяє перевірити та оцінити знання – 39,3 %;
- розвиває здібності до самостійної роботи – 36,2 %;
- розвиває творче мислення – 31,8 %;
- мотивує до навчання – 31,3 %;
- розвиває уміння спілкуватися на основі виконання спільних проєктів – 24 %;
- розвиває критичне мислення – 22,8 %;
- сприяє представленню учнями своїх спільних навчальних результатів – 14,7 %;
- практично ніяк не впливає – 11,2 %;
- відволікає від уроку – 4,7 %.

На Вашу думку, використання ІКТ під час уроку (дайте не більше 3-х для Вас найважливіших відповідей):

979 відповідей

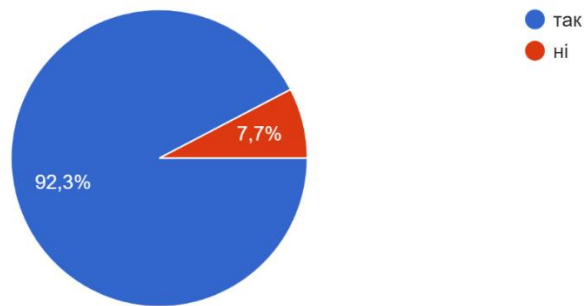
Під час опитування цікавило, чи користуються учні шкільними або учительськими сайтами і блогами.

«Чи є у Вашій школі свій вебсайт?» (що відповідає інформації від адміністрації ЗО та вчителів інформатики):

- так – 92,3 %;
- ні – 7,7 %.

19. Чи є у Вашій школі свій вебсайт?

979 відповідей

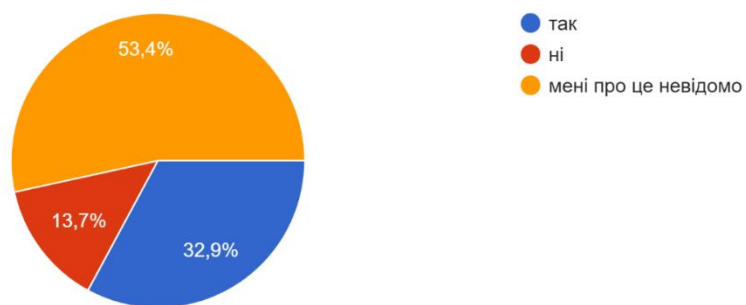

«Чи є у Вашій школі вчителі або класи, які мають свої блоги?»:

- так – 32,9 %;
- ні – 13,7 %;
- можливо, але мені про це невідомо – 53,4 %.

Чи є у Вашій школі вчителі або класи, які мають свої блоги?

979 відповідей

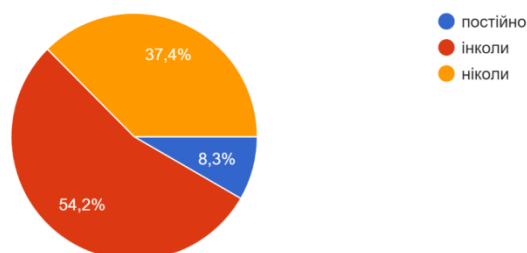

«Чи часто Ви користуєтеся шкільним вебсайтом?» (відповіді корелюються із відповідями щодо використання сайту ЗО в організації ДН):

- постійно – 8,3 %;
- інколи – 54,2 %;
- ніколи – 37,4 %.

Чи часто Ви користуєтеся шкільним вебсайтом?

972 відповіді

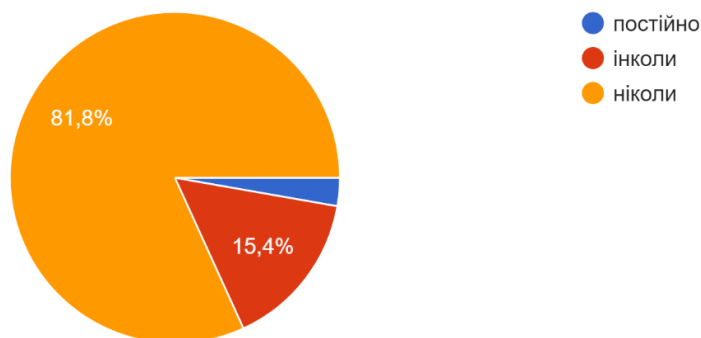

«Чи викладаєте власну інформацію на шкільний вебсайт?»:

- постійно – 2,8 %;
- інколи – 15,4 %;
- ніколи – 81,8 %.

Чи викладаєте власну інформацію на шкільний вебсайт?

979 відповідей

Також для учнів 11 класів було запропоноване запитання *«Вкажіть найоригінальніший спосіб дистанційної взаємодії під час пандемії»* (відкрита відповідь):

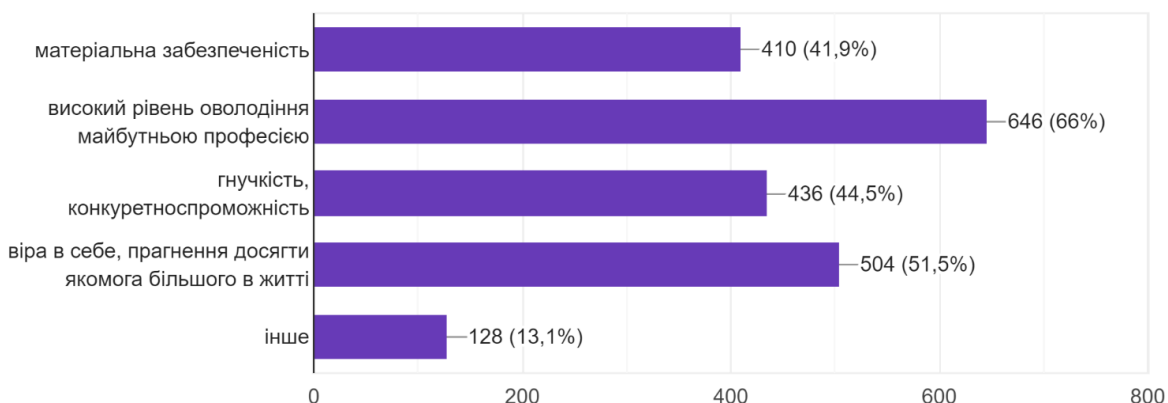
- узагалі учням було абсолютно незвично, що з ними проводять повноцінні онлайн-уроки у Zoom чи Meet;
- завдання «вивчити вірш та викласти в TikTok читання його напам'ять» або «зробити пости в соцмережах до визначної дати»;
- «Відеоуроки зі школи, тобто у класному кабінеті, з практичними заняттями та дослідженнями. Щоб було відчуття, ніби ти дійсно сидиш на уроці у школі»;
- «Повісили камеру в школі (в кабінетах хімії, математики, фізики) і стрімити зображення учням»;
- «Проводили онлайн-конкурси з турнірною таблицею для посилення цікавості в учнів до навчання».

Крім того, учням було запропоновано висловитися щодо місця цифрових навичок у їх подальшому житті.

«Що, на Вашу думку, дасть у житті досконале володіння цифровими навичками?»

- високий рівень оволодіння майбутньою професією – 66 %;
- віра в себе, прагнення досягти якомога більшого в житті – 51,5 %;
- гнучкість, конкурентоспроможність – 44,5 %;
- матеріальна забезпеченість – 41,9 %;
- інше – 13,1 %.

Що, на Вашу думку, дасть у житті досконале володіння цифровими навчиками?
979 відповідей

2.6. Порівняльний аналіз та висновки до частини 1.

У результаті проведеного опитування респонденти керівники та вчителі інформатики як покращення відзначають так:

- понад 60 % педагогів розробляють власний цифровий контент;
- систематично використовують ІКТ у своїй діяльності понад 60 % педагогів;
- найчастіше використовують у своїй діяльності ІКТ-технології вчителі інформатики, української мови і літератури, історії України, фізики, іноземної мови, біології;
- майже 100 % педагогів на тому чи іншому рівні володіють потенційними можливостями роботи на ПК;
- рівень усвідомлення педагогами необхідності оновлення цифрових навичок – 100 %;
- загалом матеріально-технічне забезпечення закладів загальної середньої освіти покращилося, але разом з тим потребує суттєвого осучаснення;
- використання ІКТ підвищило ефективність керівної діяльності – 84 %.

Щодо ефективної взаємодії педпрацівників із Рівненським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти, то:

- 75 % опитаних підвищують свій рівень кваліфікації в останньому;
- 67 % вважають досить ефективними дистанційні курси підвищення кваліфікації та вебресурси РОППО;
- 91 % відзначили ефективність масових та інших форм онлайн-заходів, які проводив РОППО;
- потребують подальшого підвищення кваліфікації понад 90 %.

93 % респондентам, учням 11 класів, подобаються уроки з використанням ІКТ. Вони відзначають, що використання на уроках цифрових технологій учителями:

- підвищило інтерес в учнів до предмета – 60 %;
- сприяє засвоєнню знань, кращому запам'ятовуванню – 60 %;
- розвиває здатність до самостійної роботи – 36 %;
- розвиває творче мислення – 31 %;
- мотивує до навчання – 31 %;
- розвиває критичне мислення – 23 %;
- високий рівень оволодіння майбутньою професією – 66 %;
- додає віри в себе, мотивує досягти якомога більшого в житті – 52 %;
- сприяє гнучкості, конкурентоспроможності – 45 %.

Самооцінюючи власну цифрової компетентність, майже 90 % учнів відповіли, що впевнені та взагалі не сумніваються у своїх можливостях.

Усі респонденти до основних проблем відносять: неналежний доступ до цифрових пристроїв, слабе забезпечення високошвидкісним інтернет-зв'язком, неналежне управління доступом до ІТ-інфраструктури з боку закладів освіти, зокрема:

- комп'ютерна техніка загалом на 50 % є морально застарілою;
- лише у 56 % закладів освіти є підключення до Інтернету з усіх пристроїв;
- лише 48 % НKK підключені до мережі Інтернет;
- мала кількість новітніх ТЗН;
- 35 % ще використовують операційну систему Windows XP;
- низький відсоток використовує електронні журнали обліку, автоматизовану систему управління;
- заклади освіти лише частково забезпечені цифровим контентом для освітньої діяльності;
- лише трохи більше 10 % закладів освіти мають персонал для обслуговування та підтримки ТЗН;
- майже відсутнє матеріальне заохочення педпрацівників, які фактично здійснюють обслуговування ТЗН;
- потребує україномовної адаптації програмний цифровий ресурс інтерфейсів;
- неефективне використання сайтів закладів освіти (92 % закладів освіти мають сайт / використовують постійно – 8 %, інколи – 54 %);
- понад 90 % використовували Viber для проведення уроків під час дистанційного та змішаного навчання;

- педагогічні працівники потребують більшої обізнаності в питаннях академічної доброчесності, умінь пошуку та критичному сприйняттю інформації в Інтернеті;

- лише 38 % педпрацівників можуть самостійно вирішувати технічні та програмні проблеми з ТЗН;

- потребують покращення навички роботи з аудіовізуальними цифровими продуктами, інструментами дистанційних форм роботи.

Підводячи підсумки регіонального моніторингу стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, використання цифрових засобів педагогічними працівниками у 2021 році, доцільно провести порівняльний аналіз із підсумками аналогічного моніторингу, проведеного у 2014 році (наказ управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації «Про проведення у загальноосвітніх навчальних закладах Рівненської області регіонального моніторингу стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій» від 25.02.2014 р. № 120) [3].

У напрямі забезпеченості закладів освіти кваліфікованими працівниками спостерігається позитивна динаміка. На запитання *«Чи забезпечений Ваш заклад освіти вчителями інформатики»* отримано відповіді «Так»: у 2021 р. – 93,7 %, у 2014 р. – 92,9 %. Аналізуючи відповіді на запитання *«Як організована у школі технічна підтримка використання ІКТ (поточне обслуговування техніки, устаткування та налаштування програмного забезпечення, технічна допомога вчителю під час використання ІКТ)?»* отримані відповіді свідчать, що ситуація покращилася:

- у школі є працівник, який обслуговує засоби ІКТ, здійснює їх модернізацію, дрібний ремонт, налаштовує програмне забезпечення – 13,4 % у 2021 р. проти 7,6 % у 2014 р.;

- у школі є кваліфікований спеціаліст, який здійснює технічну підтримку засобів ІКТ, а також забезпечує безперебійне функціонування і планомірний розвиток всього програмно-технічного комплексу школи – 2,8 % у 2021 р. проти 2 % у 2014 р.

Із питання матеріально-технічного забезпечення також відслідковується покращення ситуації. Скоротилася кількість закладів освіти, в яких немає комп'ютерних класів (5,3 % у 2021 р. на відміну від 9,5 % у 2014 р.). Також в області на сьогодні є 14,7 % закладів освіти, що мають мобільні комп'ютерні класи, яких не було у 2014 р. Покриття Wi-Fi мають 97,5 % закладів освіти відповідно до 11,5 % у 2014 р. Збільшилася кількість закладів освіти, які мають власні вебсайти, із 72,3 % (у 2014 р.) до 99,3 % (у 2021 р.).

Покращилося фінансування закладів освіти з питань оновлення матеріальної бази, придбання педагогічно доцільного комп'ютерного та програмного забезпечення відповідно до сучасних вимог: рівень незадовільного забезпечення зменшився у 2021 р. до 18,6 % проти 33,3 % у 2014 р. Серед джерел фінансування на придбання технічних засобів ІКТ збільшилися частки державного та місцевого бюджетів із 72,6 % до 88,8 % та з 18,4 % до 48,8 % відповідно. Засобів цифрових технологій збільшилося на 9,4 %.

Проаналізовано також відповідність комп'ютерних класів сучасним вимогам. Кількість застарілого обладнання зменшилася на 40 %. Це підтверджує відсоткове співвідношення комп'ютерів, що використовуються в освітньому процесі понад 5 та 10 років: збільшилась частка комп'ютерів, яким понад 5 років, водночас частина техніки, яка використовується понад 10 років складає 14 %. Про збільшення комп'ютерної техніки свідчить і той факт, що на 10 % збільшилася кількість ПК, за якими працює 1 учень, відповідно зменшилась кількість техніки на 8 %, за якою працює 5 та більше учнів.

Збільшення комп'ютерної техніки призвело до збільшення кількості навчальних приміщень, де вона розміщена. У кабінетах інформатики – на 15 %, у кабінетах початкової школи та предметних кабінетах – на 19 %.

Завдяки покращенню фінансування системи освіти відбувається покращення забезпечення закладів освіти і сучасними засобами навчання:

- у закладах освіти на 31,6 % збільшилася кількість кабінетів, обладнаних проєкційними пристроями;
- на 9,7 % збільшилася кількість закладів освіти, де всі кабінети, або їх більшість, обладнані проєкційними або іншими пристроями.

Також у середньому на 20 % збільшилася кількість закладів освіти, в яких комп'ютери в адміністративних приміщеннях, предметних кабінетах підключені до локальної мережі.

Сучасний етап масштабного впровадження цифрових технологій в освітній процес показово характеризується наступними показниками: на 46,6 % збільшилася кількість закладів освіти, в яких працюють ініціативні групи вчителів, які займаються питаннями розробки цифрового контенту та впровадженням засобів ІКТ в освітній процес, 60,7 % учителів працюють самостійно.

В умовах цифровізації освіти педагоги на 20 % частіше надають перевагу цифровим засобам, що мають гриф МОН України. Також відзначається збільшення цифрових ресурсів освітнього призначення, самостійно розроблених учителями. Якщо у 2014 р. переважали навчальні презентації, то у 2021 р. учителі надають перевагу створенню тестових завдань, конспектів уроків, інтерактивних завдань, практичних робіт, відеофайлів, освітніх проєктів тощо.

Змінився також відсотковий розподіл вчителів-предметників, які використовують ІКТ під час уроків (див. таблицю):

Предмет	2021 рік	2014 рік
Інформатика	78,9 %	82,8 %
Українська література	54,1 %	30 %
Історія України / всесвітня історія	51,3 %	29,9 %
Фізика	50,4 %	36,6 %
Іноземна мова	47,3 %	26,9 %
Біологія	47 %	41,5 %
Українська мова	44,1 %	30 %
Географія	29,4 %	32,2 %
Світова література	28,9 %	27,8 %
Алгебра	23 %	математика 19,6 %
Геометрія	21 %	
Музичне мистецтво	17,9 %	18,9 %
Художня культура	10,6 %	40,8 %
Трудове навчання	8,3 %	11 %
Правознавство	7,7 %	12,5 %
Основи здоров'я	7 %	14,4 %
Фізична культура	5,3 %	3,8 %

Водночас педагоги відзначають збільшення труднощів, які виникають під час використання цифрових ресурсів на 40 % порівняно із 2014 р. (іншомовний інтерфейс та їх перенасиченість).

Учні також спостерігають позитивні зміни у використанні ІКТ в освітньому процесі. 82 % учнів надають перевагу урокам із використанням ІКТ. Вони відзначають, що збільшилася частка використання ІКТ на уроках під час тестування (на 26 %), під час пояснення нового матеріалу (на 10 %), пошуку інформації (на 7 %), використання аудіовізуального матеріалу (на 10 %) порівняно із 2014 р.

Порівняльний аналіз показує, що загалом результати попереднього моніторингового дослідження, що були надіслані на органи управління освітою, методичні кабінети, заклади освіти, позитивно вплинули на планування та фінансування заходів, пов'язаних з покращенням технічного оснащення, забезпеченням швидкісного інтернету, розробку цифрового навчального контенту, підвищення цифрових компетенцій педагогічних працівників, збільшення тематичних освітніх програм та інтегрованих курсів підвищення кваліфікації в інституті післядипломної педагогічної освіти.

Уведення карантинних заходів протягом 2020—2021 н.р. теж частково змотивувало прискорення покращення питання організації дистанційного та змішаного навчання у закладах освіти.

Разом із тим, зважаючи на стрімкий розвиток інноваційних технологій, варто вживати заходів на випередження, аби вчасно забезпечувати заклади загальної середньої освіти сучасними технічними засобами навчання та цифровим навчальним контентом.

Наступне опитування у напрямі «Інформаційно-цифрова компетентність» було розподілено на 5 категорій відповідно до пропозицій Європейської рамки цифрової компетентності. Після його проведення були отримані такі відповіді.

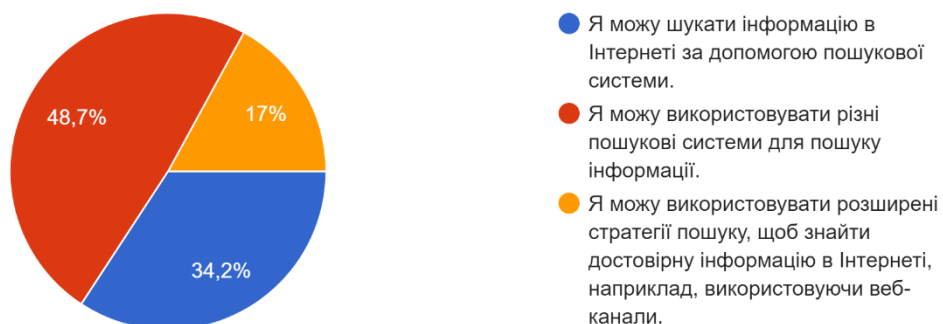
3.2. Блок II. Оброблення інформації.

«Стосовно категорії «оброблення інформації», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

- Я можу шукати інформацію в інтернеті за допомогою пошукової системи – 34,2 %;
- Я можу використовувати різні пошукові системи для пошуку інформації – 48,7 %;
- Я можу використовувати розширені стратегії пошуку, щоб знайти достовірну інформацію в інтернеті, наприклад, використовуючи вебканали – 17 %.

18. Стосовно категорії «оброблення інформації», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

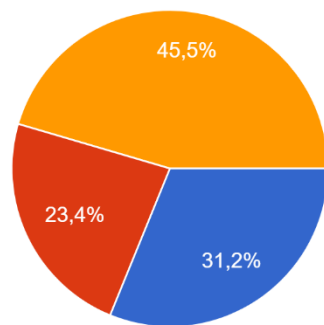
2 983 ответа

«Стосовно категорії «оброблення інформації», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

- Я знаю, що не вся інформація в мережі є надійною – 31,2 %;
- Я використовую деякі фільтри при пошуку для порівняння та оцінки надійності інформації, яку я знаходжу – 23,4 %;
- Я можу оцінити достовірність інформації, використовуючи ряд критеріїв – 45,4 %.

19. Стосовно категорії «оброблення інформації», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:
2 974 ответа

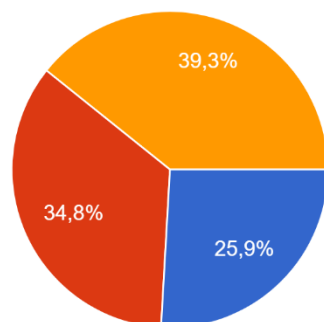

- Я знаю, що не вся інформація в мережі є надійною.
- Я використовую деякі фільтри при пошуку для порівняння та оцінки надійності інформації, яку я знаходжу.
- Я можу оцінити достовірність інформації, використовуючи ряд критеріїв.

«Стосовно категорії «оброблення інформації», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

- Я можу зберігати файли або контент і отримувати їх після збереження – 25,9 %;
- Я класифікую інформацію методично, використовуючи папки. Я створюю резервні копії інформації або файлів, які я зберігаю – 34,8 %;
- Я можу зберігати інформацію, знайдену в Інтернеті, у різних форматах. Я можу користуватися послугами зберігання інформації у хмарі – 39,3 %.

20. Стосовно категорії «оброблення інформації», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:
2 965 ответов

- Я можу зберігати файли або контент і отримувати їх після збереження.
- Я класифікую інформацію методично, використовуючи папки. Я створюю резервні копії інформації або файлів, які я зберігаю.
- Я можу зберігати інформацію, знайдену в Інтернеті, у різних форматах. Я можу користуватися послугами зберігання інформації в хмарі.

3.3. Блок III. Комунікація.

«Стосовно категорії «комунікація», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

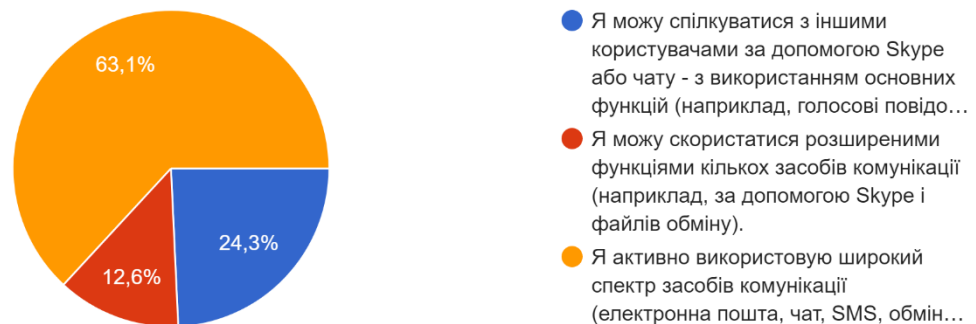
– Я можу спілкуватися з іншими користувачами за допомогою Skype або чату – з використанням основних функцій (наприклад, голосові повідомлення, SMS, обмін текстом) – 24,3 %;

– Я можу скористатися розширеними функціями кількох засобів комунікації (наприклад, за допомогою Skype і файлів обміну) – 12,3 %;

– Я активно використовую широкий спектр засобів комунікації (електронна пошта, чат, SMS, обмін миттєвими повідомленнями, блоги, мікроблоги, соціальні мережі) для онлайн-спілкування – 63,1 %.

21. Стосовно категорії «комунікація», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 955 ответов

«Стосовно категорії «комунікація», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

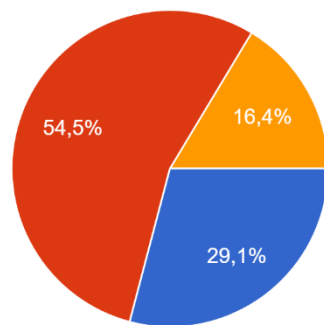
– Я можу обмінюватися файлами та контентом, використовуючи прості інструменти – 29,1 %;

– Я можу використовувати інструменти для співпраці та поширювати, наприклад, спільні документи / файли, створені іншими людьми – 54,5 %;

– Я можу створювати та керувати контентом за допомогою інструментів для співпраці (наприклад, системи керування проєктами, електронні таблиці в Інтернеті) – 16,4 %.

22. Стосовно категорії «комунікація», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 938 ответов

- Я можу обмінюватися файлами та контентом, використовуючи прості інструменти.
- Я можу використовувати інструменти для співпраці та поширювати, наприклад, спільні документи / файли, створені іншими людьми.
- Я можу створювати та керувати контентом за допомогою інструментів для співпраці (наприклад, системи керування проектами, електронні та...

«Стосовно категорії «комунікація», яка одна із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

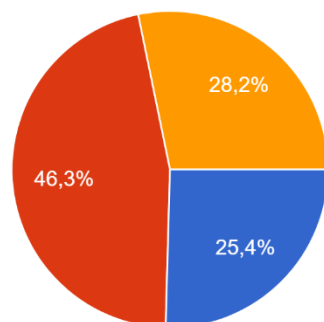
– Я знаю, що можу користуватися онлайн-сервісами (наприклад, електронні банки, електронні уряди, електронні лікарні тощо) – 25,4 %;

– Я використовую функції онлайн-сервісів (наприклад, публічні послуги, електронні банки, інтернет-магазини тощо) – 46,3 %;

– Я беру активну участь в онлайн-просторах і використовую кілька онлайн-сервісів (наприклад, публічні послуги, електронні банки, інтернет-магазин тощо) – 28,2 %.

23. Стосовно категорії «комунікація», яка одна із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 791 ответ

- Я знаю, що можу користуватися онлайн-сервісами (наприклад, електронні банки, електронні уряди, електронні лікарні тощо)
- Я використовую функції онлайн-сервісів (наприклад, публічні послуги, електронні банки, інтернет-магазини тощо).
- Я беру активну участь у онлайн-просторах і використовую кілька онлайн-сервісів (наприклад, публічні...

«Стосовно категорії «комунікація», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

– Мені відомі сайти соціальних мереж та інструменти онлайн-співпраці – 36,4 %;

- Я передаю знання іншим користувачам в інтернеті (наприклад, за допомогою інструментів соціальних мереж або в онлайн-спільнотах) – 27 %;
- Я можу використовувати додаткові функції засобів комунікації (наприклад, відеоконференцію, обмін даними, спільний доступ) – 36,6 %.

24. Стосовно категорії «комунікація», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:
2 925 ответов

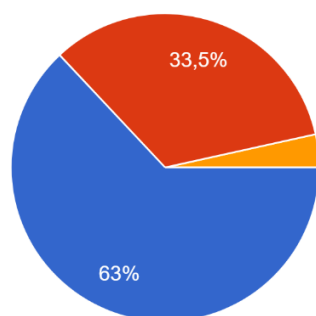
3.4. Блок IV. Створення контенту.

«Стосовно категорії «створення контенту», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

- Я можу створювати простий цифровий контент (наприклад, текст, таблиці, зображення, аудіофайли), принаймні, в одному форматі, використовуючи цифрові інструменти – 63 %;
- Я можу створювати складний цифровий контент у різних форматах (наприклад, текст, таблиці, зображення, аудіофайли). Я можу використовувати інструменти для створення вебсторінок або блогів – 33,5 %;
- Я можу виробляти складний мультимедійний контент у різних форматах, використовуючи різноманітні цифрові інструменти та середовища. Я можу створити вебсайт, використовуючи мову програмування – 3,5 %.

25. Стосовно категорії «створення контенту», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 914 ответов

- Я можу створювати простий цифровий контент (наприклад, текст, таблиці, зображення, аудіофайли) принаймні в одному форматі, викор...
- Я можу створювати складний цифровий контент у різних форматах (наприклад, текст, таблиці, зображення, аудіофайли). Я можу в...
- Я можу виробляти складний мультимедійний контент у різних форматах, використовуючи різнома...

«Стосовно категорії «створення контенту», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

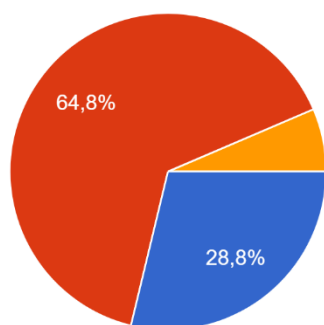
– Я можу зробити основне редагування контенту, створеного іншими користувачами (наприклад, додати та видалити) – 28,7 %;

– Я можу застосувати базове форматування (наприклад, вставити посилання, діаграми, таблиці) до контенту, який створив / створила я чи інші користувачі – 64,8 %;

– Я можу використовувати функції розширеного форматування різних інструментів (наприклад, злиття електронної пошти, об'єднання документів різних форматів, використання розширених формул, макросів) – 6,4 %.

26. Стосовно категорії «створення контенту», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 924 ответа

- Я можу зробити основне редагування контенту, створеного іншими користувачами (наприклад, додати та видалити).
- Я можу застосувати базове форматування (наприклад, вставити посилання, діаграми, таблиці) до контенту, який створив/ла я чи інші...
- Я можу використовувати функції розширеного форматування різних інструментів (наприклад, злиття еле...

«Стосовно категорії «створення контенту», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

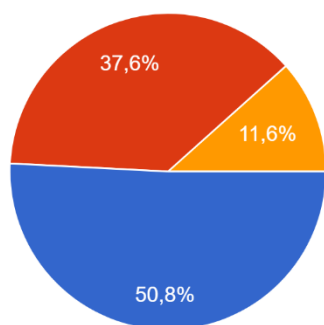
– Я знаю, що контент може захищатися авторським правом – 50,8 %;

– Я знаю, як посилатися та використовувати контент, на який поширюється авторське право – 37,6 %;

– Я знаю, як і коли необхідно застосовувати ліцензії та авторські права – 11,6 %.

27. Стосовно категорії «створення контенту», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 911 ответов

- Я знаю, що контент може захищатись авторським правом.
- Я знаю, як посилатися та використовувати контент, на який поширюється авторське право
- Я знаю, як і коли необхідно застосовувати ліцензії та авторські права.

«Стосовно категорії «створення контенту», яка одна із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

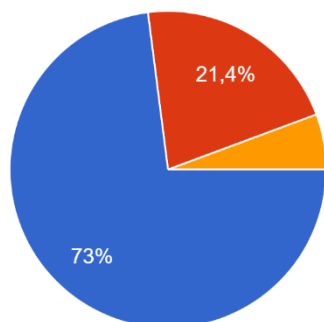
– Я можу змінювати прості функції програмного забезпечення, змінюючи параметри за замовчуванням – 73 %;

– Я знаю основи – принципи однієї мови програмування – 21,4 %;

– Я можу використовувати кілька мов програмування. Я знаю як проектувати, створювати і змінювати бази даних за допомогою комп'ютерного інструменту – 5,7 %.

28. Стосовно категорії «створення контенту», яка одна із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 723 ответа

- Я можу змінювати прості функції програмного забезпечення, змінюючи параметри за замовчуванням.
- Я знаю основи - принципи однієї мови програмування.
- Я можу використовувати кілька мов програмування. Я знаю як проектувати, створювати і змінювати бази даних за допомогою комп'ютерного інструменту.

3.5. Блок V. Безпека.

«Стосовно категорії «безпека», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

- Я можу виконати основні кроки для захисту своїх пристроїв (наприклад, використання антивірусів і паролів) – 57,2 %;
- Я встановив програми безпеки на пристроях, які використовую для доступу до інтернету (наприклад, антивірус, firewall) – 29,3 %;
- Я часто перевіряю конфігурацію безпеки та системи пристроїв та/або програм, якими я регулярно користуюся, щоб отримати доступ до інтернету – 13,4 %.

29. Стосовно категорії «безпека», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 871 ответ

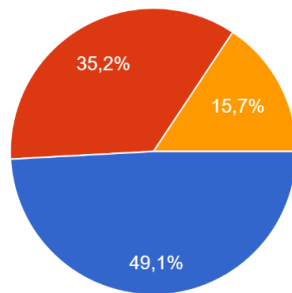

«Стосовно категорії «безпека», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

- Я знаю, що мої облікові дані (ім'я користувача та пароль) можуть бути вкрадені. Я знаю, що не повинен розкривати особисту інформацію в інтернеті – 49,2 %;
- Я використовую різні паролі для доступу до обладнання, пристроїв і цифрових послуг, періодично змінюю їх – 35,2 %;
- Я знаю, як реагувати, якщо мій комп'ютер заражений вірусом. Я можу налаштувати або змінити антивірус і налаштувати безпеку своїх цифрових пристроїв – 15,7 %.

30. Стосовно категорії «безпека», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 932 ответа

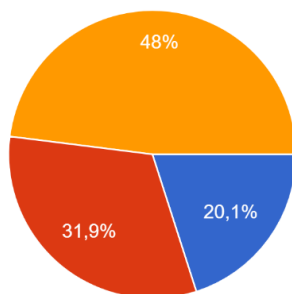
- Я знаю, що мої облікові дані (ім'я користувача та пароль) можуть бути вкрадені. Я знаю, що не повинен розкривати особисту інформацію в І...
- Я використовую різні паролі для доступу до обладнання, пристроїв і цифрових послуг, і я періодично змінюю їх.
- Я знаю, як реагувати, якщо мій комп'ютер заражений вірусом. Я можу налаштувати або змінити антивірус...

«Стосовно категорії «безпека», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

- Я знаю, що використання цифрових технологій занадто впливає на моє здоров'я – 20,1 %;
- Я розумію ризики для здоров'я, пов'язані з використанням цифрових технологій (наприклад, ризик залежності) – 31,9 %;
- Я можу використовувати ІКТ таким чином, щоб уникнути проблем зі здоров'ям (фізичних і психологічних) – 48 %.

31. Стосовно категорії «безпека», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 947 ответов

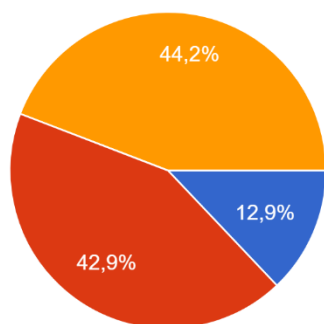
- Я знаю, що використання цифрових технологій занадто впливає на моє здоров'я.
- Я розумію ризики для здоров'я, пов'язані з використанням цифрових технологій (наприклад, ризик залежності).
- Я можу використовувати ІКТ таким чином, щоб уникнути проблем зі здоров'ям (фізичних і психологічних).

«Стосовно категорії «безпека», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

- Я вживаю основні заходи для економії енергії – 12,9 %;
- Я розумію позитивний і негативний вплив технології на навколишнє середовище – 42,9 %;
- Я маю поінформований погляд на вплив цифрових технологій на повсякденне життя та навколишнє середовище – 44,2 %.

32. Стосовно категорії «безпека», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 927 ответов

- Я вживаю основні заходи для економії енергії.
- Я розумію позитивний і негативний вплив технології на навколишнє середовище.
- Я маю поінформований погляд на вплив цифрових технологій на повсякденне життя та навколишнє середовище.

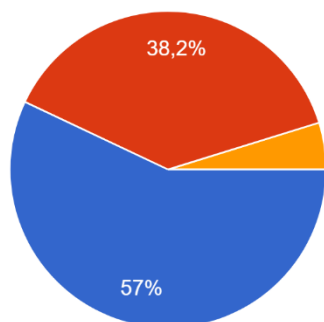
3.6. Блок VI. Вирішення проблем.

«Стосовно категорії «вирішення проблем», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

- Я знаходжу підтримку, коли виникає технічна проблема або коли використовується нова програма – 57 %;
- Я можу вирішити більшість проблем, які найбільш часто виникають при використанні цифрових технологій – 38,2 %;
- Я можу вирішити практично всі проблеми, які виникають при використанні цифрових технологій – 4,8 %.

33. Стосовно категорії «вирішення проблем», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 929 ответов

- Я знаходжу підтримку, коли виникає технічна проблема або коли використовується нова програма.
- Я можу вирішити більшість проблем, які найбільш часто виникають при використанні цифрових технологій.
- Я можу вирішити практично всі проблеми, які виникають при використанні цифрових технологій.

«Стосовно категорії «вирішення проблем», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

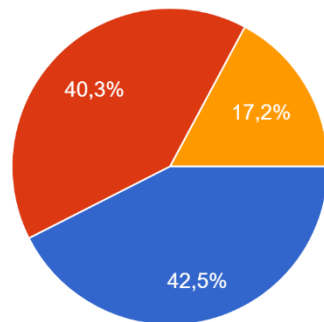
- Я знаю, що цифрові інструменти можуть допомогти мені у вирішенні проблем – 42,5 %;

– Я можу використовувати цифрові технології для вирішення (нетехнічних) проблем – 40,3 %;

– Я часто можу вибрати правильний інструмент, пристрій, додаток, програмне забезпечення або сервіс для вирішення (нетехнічних) проблем – 17,2 %.

34. Стосовно категорії «вирішення проблем», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 909 ответов

- Я знаю, що цифрові інструменти можуть допомогти мені у вирішенні проблем.
- Я можу використовувати цифрові технології для вирішення (нетехнічних) проблем.
- Я часто можу вибрати правильний інструмент, пристрій, додаток, програмне забезпечення або сервіс для вирішення (нетехнічних) проблем.

«Стосовно категорії «вирішення проблем», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

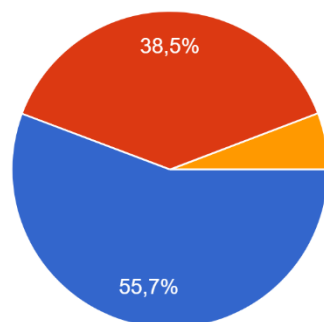
– Коли я стикаюся з технологічною проблемою, я можу використовувати інструменти, які я знаю, щоб вирішити її – 55,7 %;

– Я можу вирішити технологічні проблеми, вивчивши налаштування програм або інструментів – 38,5 %;

– Я знаю про нові технологічні розробки. Я розумію, як працюють нові інструменти – 5,8 %.

35. Стосовно категорії «вирішення проблем», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 871 ответ

- Коли я стикаюся з технологічною проблемою, я можу використовувати інструменти, які я знаю, щоб вирішити її.
- Я можу вирішити технологічні проблеми, вивчивши налаштування програм або інструментів.
- Я знаю про нові технологічні розробки. Я розумію, як працюють нові інструменти.

«Стосовно категорії «вирішення проблем», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам»:

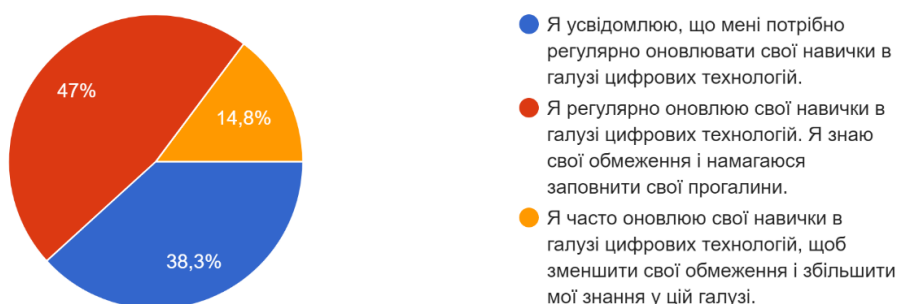
– Я усвідомлюю, що мені потрібно регулярно оновлювати свої навички у галузі цифрових технологій – 38,2 %;

– Я регулярно оновлюю свої навички в галузі цифрових технологій. Я знаю свої обмеження і намагаюся заповнити свої прогалини – 47 %;

– Я часто оновлюю свої навички в галузі цифрових технологій, щоб зменшити свої обмеження і збільшити мої знання у цій галузі – 14,8 %.

36. Стосовно категорії «вирішення проблем», яка із наведених нижче характеристик найкраще відповідає Вам:

2 949 ответов

Зважаючи на наведені відповіді, зазначимо, що педагогічні працівники мають базові знання з усіх напрямів інформаційно-цифрової компетентності, володіють навичками роботи з цифровим інструментарієм, зокрема 30–40 відсотків із них часто використовують їх у освітній діяльності.

Учням 11 класів також було запропоновано оцінити власну цифрову компетентність.

«Оцініть, будь ласка, свою готовність роботи за комп'ютером та іншими пристроями»:

– упевнений у своїх можливостях і відчуваю задоволення під час досягнення успіхів у засвоєнні та використанні ІКТ – 53,8 %;

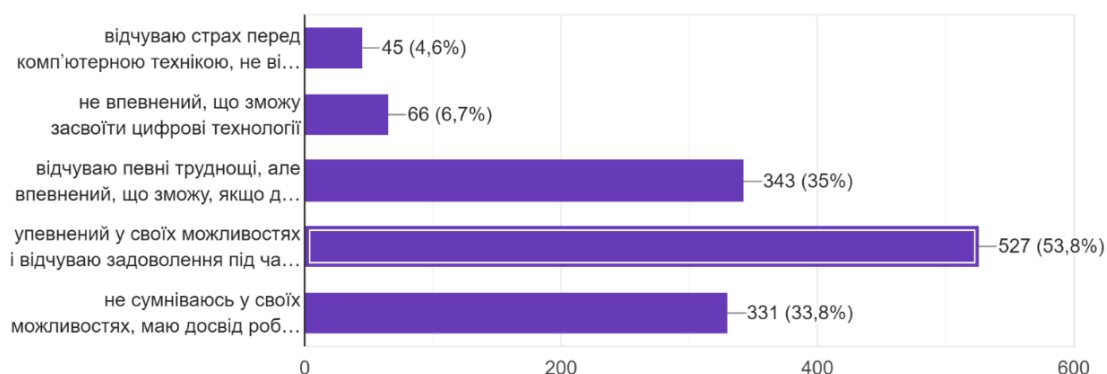
– не сумніваюсь у своїх можливостях, маю досвід роботи з ІКТ, можу поділитися досвідом із іншими – 33,8 %;

– відчуваю певні труднощі, але впевнений, що зможу, якщо докладу певних зусиль – 35 %;

– не впевнений, що зможу засвоїти цифрові технології – 6,7 %;

– відчуваю страх перед комп'ютерною технікою, не вірю у свої сили та здібності – 4,6 %.

Оцініть, будь ласка, свою готовність роботи за комп'ютером та іншими пристроями:
979 відповідей

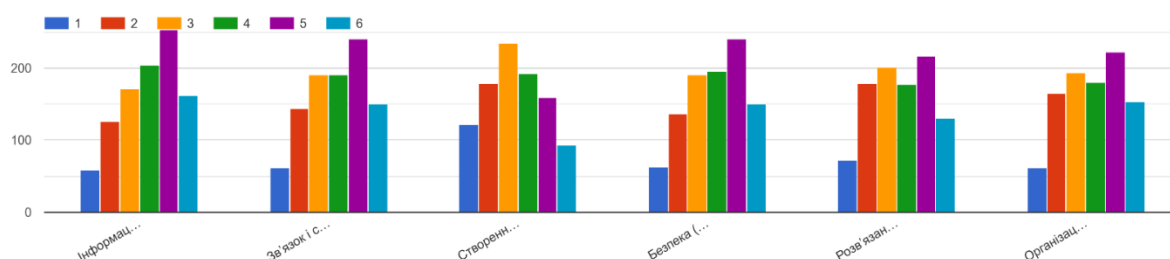
«Оцініть, будь ласка, свій рівень володіння ІКТ за напрямками за бальною шкалою»:

6-

Інформація та грамотність даних (управління, оцінка, пошук і фільтрація даних, інформації та цифрового контенту)	1 – 6 % 2 – 12,8 % 3 – 17,5 % 4 – 20,8 % 5 – 26 % 6 – 16,64 %
Зв'язок і співробітництво (взаємодія за допомогою цифрових технологій, цифрового контенту, мережевий етикет, управління цифровою ідентифікацією)	1 – 6,2 % 2 – 14,8 % 3 – 19,5 % 4 – 19,5 % 5 – 24,5 % 6 – 15,4 %
Створення цифрового контенту (розробка, інтеграція й реорганізація цифрового контенту, авторське право і ліцензії, програмування)	1 – 12,3 % 2 – 18,2 % 3 – 24 % 4 – 19,6 % 5 – 16,2 % 6 – 9,4 %
Безпека (захист пристроїв, особистих даних і конфіденційність, захист здоров'я, добробуту і навколишнього середовища)	1 – 6,4 % 2 – 13,9 % 3 – 19,5 % 4 – 20 % 5 – 24,6 % 6 – 15,4 %

Розв'язання проблем (вирішення технічних проблем, свідоме використання цифрових технологій)	1 – 7,3 % 2 – 18,2 % 3 – 20,6 % 4 – 18,1 % 5 – 22,1 % 6 – 13,3 %
Організація комунікації, співпраці, інтеграції	1 – 6,3 % 2 – 16,9 % 3 – 19,8 % 4 – 18,3 % 5 – 22,7 % 6 – 15,7 %

Оцініть, будь ласка, свій рівень володіння ІКТ за напрямками за 5-бальною шкалою:

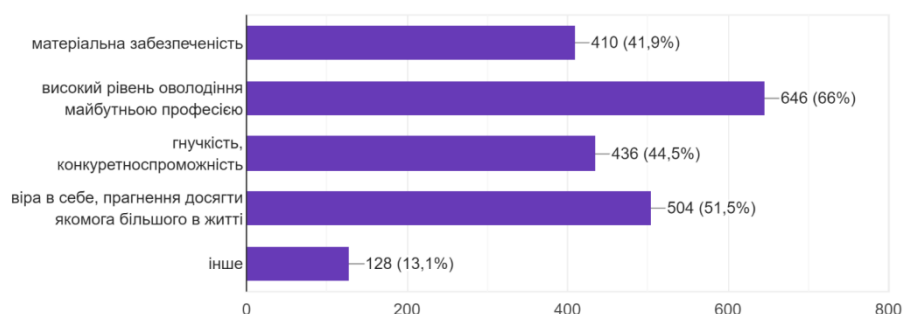

Також учням було запропоновано висловитися щодо місця цифрових навичок у їх подальшому житті.

«Що, на Вашу думку, дасть у житті досконале володіння цифровими навичками?»:

- високий рівень оволодіння майбутньою професією – 66 %;
- віра в себе, прагнення досягти якомога більшого в житті – 51,5 %;
- гнучкість, конкурентоспроможність – 44,5 %;
- матеріальна забезпеченість – 41,9 %;
- інше – 13,1 %.

Що, на Вашу думку, дасть у житті досконале володіння цифровими навичками?
979 відповідей

3.7. Порівняльний аналіз та висновки до частини 2.

Аналіз відповідей респондентів обох досліджень дозволив визначити десять основних проблем організації та впровадження на практиці дистанційного навчання: недостатнє матеріально-технічне забезпечення учнів; відсутність якісного інтернету; брак часу через збільшення навантаження для вчителя; недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення закладів освіти; низький рівень самоорганізованості та мотивації учнів; відсутність підтримки з боку батьків; недостатній рівень цифрової компетентності вчителів; труднощі з дистанційним навчанням учнів початкової школи; психологічні труднощі під час дистанційного навчання; зниження рівня якості надання освітніх послуг.

Порівняння основних проблем і викликів, з якими зіткнулися педагогічні працівники під час організації та впровадження дистанційного навчання у 2020 та 2021 роках, свідчить про те, що частина проблем, про які зазначали педагогічні працівники у 2020 році, була успішно вирішена, зокрема, відсутність конкретних інструкцій щодо організації дистанційного навчання від адміністрації ЗЗСО та МОН; недостатність досвіду в учителів з організації дистанційного навчання; недостатність мотивації вчителів щодо здійснення дистанційного навчання.

Серед проблем, що існують уже майже рік і залишилися без вирішення, варто виокремити: недостатнє матеріально-технічне забезпечення учнів; відсутність якісного інтернету; брак часу через збільшення навантаження для вчителя; недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення закладів освіти; низький рівень самоорганізованості та мотивації учнів; недостатній рівень цифрової компетентності вчителів.

З'явилися нові проблеми, пов'язані з труднощами дистанційного навчання учнів початкової школи; психологічні проблеми в усіх учасників освітнього процесу; зниження рівня якості надання освітніх послуг; відсутність підтримки з боку батьків.

Важливим питанням було визначення того, як учасники опитування організовують дистанційне навчання та які засоби використовують для проведення уроків під час дистанційного та змішаного навчання в умовах пандемії COVID-19.

За результатами всеукраїнського опитування було з'ясовано, що для організації дистанційного навчання респонденти найчастіше використовують такі цифрові інструменти: Viber (83 %), Zoom (58,7 %), сайти закладів освіти (58,7 %), МійКлас (20,7 %), Padlet (18,8 %), Google Apps for Education (15,1 %), Skype (14 %), Telegram (13,8 %), Електронний щоденник (11,7 %), навчальні платформи закладів освіти (10 %), Jitsi Meet (9,5 %).

Також респонденти вказали на використання таких інструментів, як: Tik-Tok, Microsoft Teams, Cisco Webex, ClassDojo, Edmodo, Moodle, Twitter, WhatsApp, проте відсоток їхнього використання складає не більше 4 %.

Порівнюючи результати опитувань щодо використання цифрових інструментів для організації дистанційного навчання, проведених нами у 2020 та 2021 роках (*див. табл. 1*), можемо зробити висновок, що найбільш популярним інструментом серед учителів залишається Viber (83 %) і сайт закладу освіти (58,7 %). Відповідно збільшилася кількість користувачів Zoom (+30,2 %), Padlet (+18,2), JitsiMeet (+8,8 %), CiscoWebex (+3,3 %), Edmodo (+3,2 %), однак зменшилася кількість тих, хто використовує Google Apps for Education (30,4 %), Skype (-23,7 %), Telegram (-7,1 %). Приблизно на однаковому рівні продовжують використовувати МійКлас (+2,2 %), Microsoft Teams (-0,7 %), Електронний щоденник (+1,4 %), ClassDojo (+1,6 %). Варто зауважити, що педагоги почали використовувати й нові інструменти, зокрема: Tik-Tok (+4 %), Twitter (+4 %).

Таблиця 1

**Використання педагогічними працівниками цифрових інструментів
за результатами всеукраїнського опитування у 2020 та 2021 роках
та опитування у Рівненській області у 2021 р.**

Інструмент	Використання у квітні 2020 р. (у %)	Використання у січні – лютому 2021 р. (у %)	Використання у Рівненській області у квітні 2021 р. (у %)
Google Apps for Education	45,5	15,1	16,7
Zoom	28,5	58,7	36,4
Padlet	0,6	18,8	5,8
Навчальна платформа закладу освіти	0	10	13,6
Twitter	0	4	0,7
Edmodo	0,8	4	0
Viber	88,2	83	89
Сайт закладу освіти	62,7	58,7	33,1
JitsiMeet	0,7	9,5	18,8
Tik-Tok	0	4	0,8
CiscoWebex	0,7	4	0
МійКлас	18,5	20,7	21,7
ClassDojo	2,4	4	1,3
Електронний щоденник	10,3	11,7	9,8
Moodle	3,4	4	2,2
Microsoft Teams	4,7	4	4,4
Telegram	20,9	13,8	9,8
WhatsApp	13,3	4	2,5
Skype	37,7	14	9,1

Результати опитування педагогічних працівників Рівненської області (див. табл. 1) свідчать, що найбільше у своїй роботі респонденти використовують такі цифрові інструменти для організації дистанційного навчання: Viber (89 %), Zoom (36,4 %), сайт закладу освіти (33,1 %), МійКлас (21,7 %), Jitsi Meet (18,8 %), Google Apps for Education (13,8 %), навчальна платформа закладу освіти

(13,6 %), Telegram (9,8 %), Електронний щоденник (9,8 %), Skype (9,1 %), Padlet (5,8 %), Microsoft Teams (4,4 %). Це свідчить про те, що на регіональному рівні, порівняно із всеукраїнським, педагогічні працівники більше використовують Viber, Jitsi Meet, Google Apps for Education та навчальні платформи закладу освіти, а менше – Zoom, Padlet, Skype і Telegram.

Результати всеукраїнського опитування свідчать, що для проведення уроків педагогічні працівники зазвичай використовують: авторські уроки на каналі YouTube (75,8 %), ресурси На Урок (74,4 %), Всеосвіта (64,6 %), Всеукраїнська школа онлайн (38,7 %), EdEra (33,3 %), а також матеріали блогів учителів (28,4 %), відкриті онлайн-уроки (27,2 %), Learning.ua (24,7 %), Prometheus (19,85 %). Менш популярними є: Classtime (7,7 %), Kahoot (8,1 %), відеоуроки на ТРК «Ера» та місцевих телеканалах (5,3 %), а також на ТРК «Київ» (5,3 %) та Цифровій освіті «Дія» (5,2 %) тощо.

Також педагоги додали до переліку ресурсів: власні блоги, розробки, презентації, електронні підручники, посібники та матеріали для каналу YouTube, однак ці ресурси не набрали більше 1–2 % відповідей, що свідчить про низьку спроможність педагогів створювати їх самостійно.

Якщо порівняти дані двох опитувальників (2020 та 2021 років) щодо використання онлайн-ресурсів для організації дистанційного навчання (див. табл. 2), можемо зробити висновок, що найбільш популярними серед педагогів залишаються авторські уроки на каналі YouTube (75,8 %). Збільшилася кількість користувачів ресурсів Всеосвіта (+62,6 %) та На Урок (+31,7 %). Крім того, респонденти часто використовують матеріали блогів вчителів (+26,4 %), відкриті онлайн-уроки (+25,2 %), менше – онлайн-курси МОН з підготовки до ЗНО (-27,3 %), відеоуроки на ТРК «Київ» (-17,5 %), Prometheus (-12,7 %), Цифрова освіта «Дія» (-10,2 %), EdEra (-9 %), відеоуроки на місцевих телеканалах (-6,5 %). Приблизно на однаковому рівні залишається використання ресурсу Classtime (+1,5 %). Разом із тим вчителі почали використовувати й нові онлайн-ресурси, зокрема Всеукраїнську школу онлайн (+38,7 %), Learning.ua (+24,7 %), Kahoot (+8,1 %).

Таблиця 2

Використання педагогічними працівниками онлайн-ресурсів за результатами всеукраїнського опитування у 2020 та 2021 роках та опитування у Рівненській області у 2021 р.

Ресурс	Використання у квітні 2020 р. (у %)	Використання у січні – лютому 2021 р. (у %)	Використання у Рівненській області у квітні 2021 р. (у %)
Всеосвіта	2	64,6	71,5
Всеукраїнська школа онлайн	0	38,7	46,1
На Урок	42,7	74,4	83
Матеріали блогів вчителів	2	28,4	24,2
Відкриті онлайн-уроки	2	27,2	28,9
Learning.ua	0	24,7	16,5
Авторські уроки на каналі YouTube	72,9	75,8	79,3
Classtime	6,2	7,7	7,7
Kahoot	0	8,1	9,6
Відеоуроки на місцевих телеканалах	11,8	5,3	3,2
EdEra	42,3	33,3	32,5
Цифрова освіта «Дія»	15,4	5,2	3,7
Prometheus	32,5	19,8	15,3
Відеоуроки на ТРК «Київ»	22,8	5,3	6,5

Результати опитування педагогічних працівників Рівненської області щодо використання онлайн-ресурсів (див. табл. 2) свідчать про певне співпадіння з результатами всеукраїнського опитування. Однак варто зауважити, що значним попитом серед освітян користуються такі ресурси, як Всеосвіта та Всеукраїнська школа онлайн.

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Отримані результати, на нашу думку, можуть бути використані такими сторонами:

- Міністерством освіти і науки України, управліннями, департаментами освіти і науки (для розроблення планів дій, програм, проєктів, заходів, сучасного цифрового освітнього контенту; створення національної освітньої цифрової платформи, системної трансформації ІТ-освіти);

- Міністерством цифрової трансформації, (оснащення закладів освіти швидкісним інтернетом, цифровими засобами для організації навчання учнів, у тому числі дистанційного);

- Міністерством соціальної політики (створення умов для дистанційного навчання учнів із малозабезпечених сімей, дітей з інвалідністю, спроможного доступу до інтернету);

- закладами загальної середньої освіти та іншими освітніми установами (для побудови каналів комунікації, онлайн підтримки та інформування колективів щодо планів роботи, наявних технічних та програмних засобів, можливостей для учнів та батьків в умовах конкретного регіону та закладу освіти, швидкого реагування на потреби вчителів та учнів, підтримки вчительських інновацій);

- закладами післядипломної педагогічної освіти та іншими установами, що здійснюють підвищення кваліфікації вчителів (створення умов для методичного супроводу онлайн-заходів з підвищення кваліфікації вчителів; використання ІКТ, вебсервісів для проведення дистанційного навчання; інформування про нові онлайн-інструменти; запровадження освітніх програм з метою підвищення цифрової компетентності педагогічних працівників; консультування);

- науково-дослідними установами, зокрема в системі НАПН України (для розроблення інструментів та методик підтримки онлайн-навчання, виявлення прогалин та пропонування інноваційних, ефективних науково обґрунтованих онлайн-засобів та науково-методичного супроводу; створення нових цифрових платформ з доступними онлайн-ресурсами для педагогічних працівників системи загальної середньої освіти);

- органами управління освітою в територіальних громадах, керівниками закладів загальної середньої освіти (створення належних умов, забезпечення відповідним технічним оснащенням для освітнього процесу з використанням сучасних цифрових ресурсів; розроблення механізму безпечного використання екранного часу та онлайн-інструментів задля кібербезпеки та збереження здоров'я учнів);

– іншими зацікавленими сторонами, зокрема організаціями громадянського суспільства (для підтримки онлайн навчання в умовах карантину, моніторингу та оцінювання рівня доступу до освітніх послуг та процесу дотримання прав учнів на освіту в умовах карантину та обмежень, що спричинені цим).

– освітнім Омбудсменом (дотримання права учнів на якісну освіту та належних умов праці вчителів).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вербець В. В. Методика організації та проведення соціологічного дослідження : навчально-методичний посібник. Березне, 2008. 231 с.

2. Іванюк І. В., Овчарук О. В. Результати онлайн-опитування «Потреби учителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. Т. 2. № 1. URL: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-7-1> (дата звернення: 09.11.2021).

3. Ветров І. В., Опольський І.В., Холод О. В. Регіональний моніторинг стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій / за заг. ред. І. В. Ветрова. URL: <https://roippo.org.ua/activities/monitoring/monitoring-quality/416/> (дата звернення: 09.11.2021).

4. Іванюк І. В., Овчарук О. В. Результати онлайн-опитування. Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину: 2021. Аналітичний звіт. Київ: ІТЗН НАПН України, 2021. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/724564> (дата звернення: 09.11.2021).

5. Онлайн-анкета «Регіональний моніторинг стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, використання цифрових засобів педагогічними працівниками. Адміністрація закладу загальної середньої освіти». URL: https://docs.google.com/forms/u/2/d/e/1FAIpQLSdbluGRiOayvl9DM5OJ7Soe05V6b14S3DD2xbRrR_ihPzOIA/viewform (дата звернення: 09.11.2021).

6. Онлайн-анкета «Регіональний моніторинг стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, використання цифрових засобів педагогічними працівниками. Учителі інформатики закладів загальної середньої освіти». URL: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfxb8CSOBqctwLdIh8Mm-E-ijQeJUbKYYWaeBj1qmdR8rS1bw/viewform> (дата звернення: 09.11.2021).

7. Онлайн-анкета «Регіональний моніторинг стану впровадження та рівня матеріально-технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти, використання цифрових засобів педагогічними працівниками. Учні 11-х класів закладів загальної середньої освіти». URL: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeBzEq07m7bA6oPwSySrGVOkMy-dG1l10eRgnx5ETk-6Nzu2g/viewform> (дата звернення: 09.11.2021).

8. Онлайн-анкета «Готовність та потреби вчителів щодо використання ІКТ в умовах карантину». URL: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfGL0GgETnK-fe9r2KM2kfIRwlEud7cvkvjjI7t4a-EbA7fJA/closedform> (дата звернення: 09.11.2021).

9. Організація освітнього процесу в школах України в умовах карантину: аналітична записка / Л. Гриневич, Л. Ільч, Н. Морзе та ін. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 76 с.

10. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 09.11.2021).

11. Про загальну середню освіту: Закон України від 18.03.2020 р. № 651-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 09.11.2021).

12. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (дата звернення: 09.11.2021).

13. Култыгин В. П. Количественный и качественный анализ: органическое единство или автономия: социологическое исследование. 2004. № 10. С. 12.

14. A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020. OECD. URL: <http://surl.li/bwca> (Accessed: 09.11.2021).

15. Abdulteeef M. Al Khateeb. Measuring Digital Competence and ICT Literacy: An Exploratory Study of In-Service English Language Teachers in the Context of Saudi Arabia. *International Education Studies*. 2017. Vol. 10. № 12. Pp. 38–51.

16. Combat COVID-19: Keep learning. Together we are on the move! Message from Director of UNESCO Education Institute for Information Technologies in Education. URL: <https://iite.unesco.org/combating-covid-19-together-we-are-on-the-move/> (Accessed on: 09.11.2021).

17. COVID-19 Response. Council of Europe. URL: <https://www.coe.int/en/web/education/covid-19> (Accessed on: 09.11.2021).

18. Denzin N. K., Lincoln Y. S. Introduction: The discipline and practice of qualitative research. *Handbook of qualitative research*. London: Sage, 2000.

19. Education responses to Covid-19: Embracing digital learning and online collaboration. URL: https://oecd.dam-broadcast.com/pm_7379_120_120544-8ksud7oaj2.pdf (Accessed on: 09.11.2021).

ПОДЯКА

Від Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України та Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти висловлюємо щирю подяку за сприяння та участь у проведенні онлайн-опитування:

- керівникам органів управління освітою територіальних громад;*
- керівникам закладів загальної середньої освіти, педагогічним працівникам та учням, які взяли участь в опитуванні.*

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

РЕЗУЛЬТАТИ РЕГІОНАЛЬНОГО МОНІТОРИНГУ СТАНУ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА РІВНЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ ТА ІКТ ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ 2021 РОКУ

Збірник матеріалів

Колектив авторів:

Вєтров Іван Васильович,

проректор із зовнішніх зв'язків та моніторингу якості освіти
Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти,
заслужений вчитель України

Овчарук Оксана Василівна,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
завідувач відділом компаративістики інформаційно-освітніх інновацій
Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Іванюк Ірина Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу
компаративістики інформаційно-освітніх інновацій
Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Басараба Наталія Анатоліївна,

завідувачка кабінету інформаційно-комунікаційних технологій
Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

ISBN 978-617-95182-8-7 (PDF)

Рівненський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
33028, м.Рівне, вул.Чорновола, 74.
Тел.: 64-96-60, 64-96-61; факс 63-64-73
Електронна пошта (e-mail): roippro.rv@ukr.net